

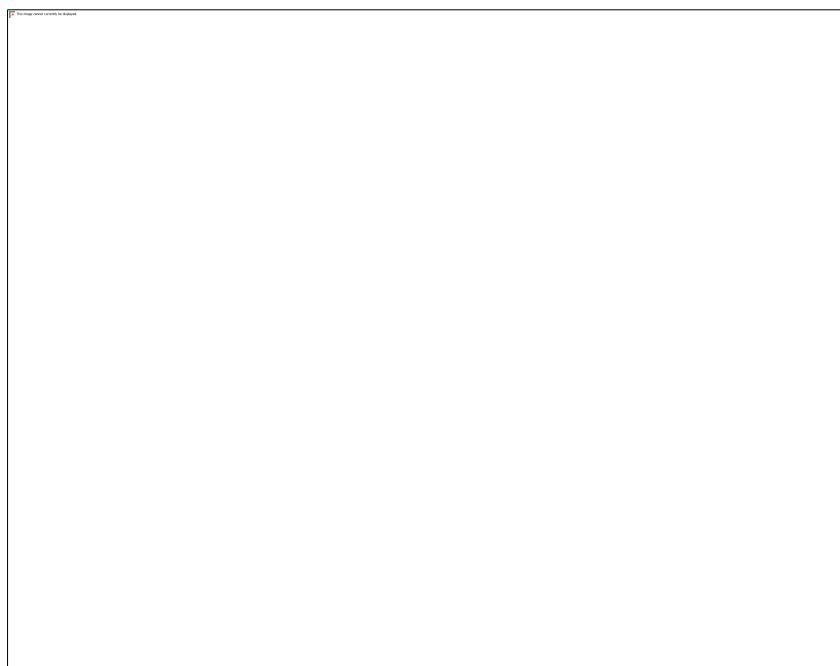

Πτυχιακή εργασία

Θέμα: Ηλεκτρονική πλατφόρμα υποδοχής και
ενημέρωσης των αλλοδαπών φοιτητών

Υπεύθυνη καθηγήτρια:

Χρύσα Σοφianoπούλου

ARASH BAYAT

AM:21059

Αθήνα, Σεπτέμβριος 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

A. Βιβλιογραφική αναφορά

1. Η τάση της διεθνοποίησης της ανώτατης εκπαίδευσης και παραδείγματα εφαρμογής της ανα τον κόσμο

2. Η κατάσταση της διεθνοποίησης της εκπαίδευσης στην Ελλάδα

- 3. Το εθνικό πλαίσιο πολιτικής σχετικά με τους φοιτητές από τρίτες χώρες
- 4. Ιστορική αναδρομή της κινητικότητας αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα(1923-2000)
- 5. Νομικές και πρακτικές προϋποθέσεις σε εθνικό επίπεδο που ισχύουν για τους φοιτητές από τρίτες χώρες
- 6. Προσέλκυση αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα-Στατιστική διερεύνηση για την περίοδο 2000-2010
- B. Μεθοδολογία Ποσοτικής έρευνας
- Γ. Περιγραφή ηλεκτρονικής πλατφόρμας που χρησιμοποιήθηκε
- Δ. Ανάλυση αποτελεσμάτων ποσοτικής έρευνας
- E. Συμπεράσματα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μετακίνηση για εκπαιδευτικούς λόγους αφορά τη μετανάστευση των νέων από τη χώρα καταγωγής προς ξένες χώρες για τριτοβάθμιες ή μεταπτυχιακές σπουδές αλλά

και ατόμων με αυξημένα εκπαιδευτικά και επιστημονικά προσόντα σε σημαντικές ειδικότητες. Η μετανάστευση αυτή συμβάλλει σημαντικά, σε διαφορετικό επίπεδο από αυτό της μετανάστευσης για εργασία, στην περαιτέρω ανάπτυξη της χώρας υποδοχής, αλλά και της χώρας προέλευσης όταν οι περισσότεροι επαναπατρίζονται. Αυτού του είδους η μετανάστευση επηρέασε την Ελλάδα από τις αρχές της δεκαετίας του '60 και ήταν εκτεταμένη σε αριθμητικό μέγεθος και σε γεωγραφική έκταση [1].

Εκατοντάδες αλλοδαποί φοιτητές επιλέγουν κάθε χρόνο τα ελληνικά πανεπιστήμια προκειμένου να συνεχίσουν τις σπουδές τους, σε προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό επίπεδο. Ο αριθμός των φοιτητών αυτών αυξάνεται κάθε χρόνο και οι αλλοδαποί φοιτητές αποτελούν πλέον ένα σημαντικό ποσοστό των φοιτητών στην Ελλάδα. Στην παρούσα εργασία γίνεται καταρχήν καταγραφή στοιχείων που αφορούν στη φοίτηση των αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα για την περίοδο 2000-2012.

Η διερεύνηση βασίζεται σε στατιστικά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής της Ελλάδας για την περίοδο 2000-2010, δεδομένου ότι τα στατιστικά στοιχεία αυτά έχοντας χρησιμοποιηθεί και σε επιστημονικές δημοσιεύσεις μας επιτρέπουν να έχουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα για την πολιτική που ακολουθείται από τα ελληνικά πανεπιστήμια τη τελευταία δεκαετία.

Στην εργασία επίσης, εκπονήθηκε ποσοτική έρευνα με ερωτηματολόγιο σε αλλοδαπούς φοιτητές για να διερευνηθεί η σχετική εμπειρία τους. Τόσο τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, όσο και τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την ποσοτική έρευνα μας οδηγούν σε προβλήματα τα οποία καλούνται να λυθούν στο βαθμό του δυνατού, από τη δημιουργία μιας ηλεκτρονικής υπηρεσίας ενημέρωση χρησιμοποιώντας τη πλατφόρμα δημοσιεύσεων "Wordpress", και όλα αυτά με τελικό σκοπό να χρησιμοποιηθούν ώστε να συμβάλλουν στη διεθνοποίηση των ελληνικών πανεπιστημίων και στον προσδιορισμό των κοινών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί φοιτητές στην καθημερινή και ακαδημαϊκή τους ζωή.

Παρά τη σημασία της διεθνοποίησης της εκπαίδευσης, και την ανάγκη ίδρυσης θεσμών υποδοχής της εισροής φοιτητών για εκπαιδευτικούς λόγους, δεν υπάρχει προηγούμενο τέτοιων φορέων παρά το γεγονός ύπαρξης λύσεων με μικρό κόστος. Αυτή η έλλειψη με προβλημάτισε και στη συνέχεια παρακίνησε στο να ξεκινήσω τη δημιουργία ενός διαδικτυακού ιστότοπου (website) ενημέρωσης των φοιτητών με σκοπό την αντιμετώπιση πρακτικών προβλημάτων τα οποία προκύπτουν μέσα από τα ερωτηματολόγια και τα στατιστικά στοιχεία.

Δομή της Εργασίας

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια επισκόπηση στην υπάρχουσα βιβλιογραφία, αναλύοντας την σημασία της διεθνοποίησης της εκπαίδευσης. Βλέποντας παραδείγματα άλλων χωρών, και στη συνέχεια της ίδιας της Ελλάδας, αναλύοντας ιστορικά στατιστικά που αναδεικνύουν την ελληνική πολιτική που ακολουθήθηκε. Κατόπιν αναγράφεται το νομοθετικό πλαίσιο που θεμελιώνει την αποδοχή φοιτητών από άλλες χώρες στα ελληνικά πανεπιστήμια. Τέλος περιγράφονται στατιστικά στοιχεία των τελευταίων δώδεκα ετών με στόχο να υπάρξει μια πλήρης εικόνα της σημερινής επικρατούσας κατάστασης.

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στην μεθοδολογία που ακολουθήθηκε κατά τη δειγματοληπτική έρευνα. Συγκεκριμένα αναφέρονται οι στόχοι των ερευνητικών ερωτημάτων, η διαδικασία που ακολουθήθηκε κατά τη δειγματοληψία και στη συνέχεια παρατίθεται το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα, το ερωτηματολόγιο.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται περιγραφή της πλατφόρμας που χρησιμοποιήθηκε, οι λόγους επιλογής, η περιγραφή των εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν καθώς και λεπτομερής περιγραφή του περιεχομένου του ιστότοπου.

Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στην ανάλυση των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου, προσπαθώντας να δώσει ερμηνία στις απαντήσεις που δόθηκαν από το δείγμα του πληθυσμού, με τελικό στόχο να εκμαιευτούν ασφαλή συμπεράσματα.

Στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο αναγράφονται τα συμπεράσματα βάσει βιβλιογραφίας και ανάλυσης των απαντήσεων των ερωτηματολογίων και αναγράφονται οι λύσεις που θα αναδείξει η ηλεκτρονική πλατφόρμα υποδοχής φοιτητών.

Στο παράρτημα παρατίθεται το ερευνητικό εργαλείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Βιβλιογραφική επισκόπηση

1. Η τάση της διεθνοποίησης της ανώτατης εκπαίδευσης

Η διεθνοποίηση της ανώτατης εκπαίδευσης αφορά την μετακίνηση πέρα από τα εθνικά σύνορα:

- 1) ανθρώπων - ακαδημαϊκού προσωπικού, φοιτητών και ερευνητών
- 2) προγραμμάτων
- 3) εκπαιδευτικών ιδρυμάτων [2].

Η πλέον δημοφιλής διάσταση της διασυνοριακής εκπαίδευσης είναι η κινητικότητα των διεθνών φοιτητών [6].

Η προσέλκυση φοιτητών από άλλες χώρες είναι συνάρτηση διαφόρων παραγόντων. Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία [3, 4, 5] οι παράγοντες αυτοί χωρίζονται σε παράγοντες απώθησης και σε παράγοντες έλξης.

Ως παράγοντες απώθησης αναφέρονται τα προβλήματα πρόσβασης ή μη ικανότητας του εγχώριου συστήματος ανώτατης εκπαίδευσης να καλύψει την υφιστάμενη ζήτηση.

Ως κυριότεροι παράγοντες έλξης αναφέρονται: 1) η φήμη για την ποιότητα και το κύρος του ξένου πανεπιστημίου στη χώρα προέλευσης του φοιτητή, 2) η προσδοκία για υψηλότερη απασχολησιμότητα μετά την αποφοίτηση, και 3) η προσδοκία για παραμονή μετά την αποφοίτηση στη χώρα που βρίσκεται το ξένο πανεπιστήμιο [6].

Η παρουσία αλλοδαπών φοιτητών στα εκπαιδευτικά συστήματα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης δεν είναι νέο φαινόμενο. Παλαιότερα, η παρουσία αυτή ήταν αποτέλεσμα της πρωτοβουλίας των ίδιων των φοιτητών, ενώ η κυρίαρχη τάση ήταν η μετακίνηση φοιτητών από τις λιγότερο στις περισσότερες αναπτυγμένες χώρες κυρίως της Ευρώπης και των ΗΠΑ [7].

Τις τελευταίες όμως δεκαετίες οι εκπαιδευτικές πολιτικές των χωρών και κυρίως η Ευρωπαϊκή Ένωση αποδίδουν αυξημένη σημασία στην εκπαιδευτική κινητικότητα των φοιτητών και στη διεθνοποίηση των ανώτερων σπουδών και των εκπαιδευτικών τους συστημάτων. Οι διαδικασίες ευρωπαϊκής ενοποίησης και παγκοσμιοποίησης και η αυξανόμενη διεθνοποίηση των αγορών εργασίας αυξάνουν τις ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό με πρόσθετες γνώσεις και δεξιότητες, όπως ξένες γλώσσες, διαπολιτισμική επικοινωνία, και θετικές στάσεις στη διεθνή κινητικότητα [7].

Πέρα από τα εκπαιδευτικά οφέλη, η προσέλκυση αλλοδαπών φοιτητών συνδέεται με οικονομικά οφέλη, για τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, την εθνική οικονομία και την απασχόληση. Ο ρόλος της γνώσης και των υψηλών δεξιοτήτων στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη καθιστούν την προσέλκυση «μυαλών» ένα

σημαντικό πεδίο του διεθνούς ανταγωνισμού. Η προσέλκυση αλλοδαπών φοιτητών δεν αποτελεί μόνο τεκμήριο του διεθνούς κύρους των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και της θέσης τους στη διεθνή ιεραρχία αλλά συνδέεται και με ευρύτερα πολιτικά και πολιτισμικά εθνικά οφέλη, καθώς ενισχύει την αμοιβαία γνώση και κατανόηση των πολιτισμών και αυξάνει την πολιτισμική τους ισχύ και επιρροή [7].

Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της σημερινής εποχής, οι φοιτητές πρέπει να μάθουν όλες τις ήδη καθιερωμένες απαραίτητες δεξιότητες αλλά και μία ακόμα. Πρέπει να αναπτύξουν ικανότητες ανάγνωσης εις βάθος, κριτικής και ανεξάρτητης σκέψης, κατανοητής και αποτελεσματικής γραφής και ποσοτικής και επιστημονικής κρίσης. Και χρειάζονται ακόμη μια νέα απαραίτητη δεξιότητα: την ικανότητα της διαπολιτισμικής κατανόησης. Την ικανότητα, δηλαδή, να αναγνωρίζουν και να εκτιμούν ότι άτομα από άλλα έθνη και πολιτισμούς βλέπουν τον κόσμο διαφορετικά, έχουν διαφορετικές αντιλήψεις και συχνά εξάγουν διαφορετικά συμπεράσματα ακόμα και αν τους παρουσιάζονται τα ίδια δεδομένα. Χωρίς αυτή την ικανότητα, οι φοιτητές δεν θα μπορέσουν να αναπτύξουν πλήρως όλες τους τις δυνατότητές στις αναπόφευκτα παγκόσμιες καριέρες που θα κληθούν να ακολουθήσουν, αλλά ούτε και οι κοινωνίες θα συνειδητοποιήσουν τις βέλτιστες προοπτικές της ανθρωπότητας που μπορεί να προκύψουν μέσα από τη συνεργασία των εθνών [8].

Η αυξανόμενη διασυνοριακή ροή φοιτητών έχει αποτελέσει ενδεχομένως την πιο δραματική προσαρμογή των πανεπιστημίων στην παγκοσμιοποίηση. Τα πανεπιστήμια στην Ευρώπη, την Ασία, την Αυστραλία και τις ΗΠΑ αναζητούν φοιτητές από όλο τον κόσμο για να εκπροσωπήσουν ολόκληρο το φάσμα των πολιτισμών και αξιών στις πανεπιστημιούπολεις τους και στέλνουν τους φοιτητές τους στο εξωτερικό για να τους προετοιμάσουν για παγκόσμιες καριέρες. Η κίνηση των φοιτητών και προς τις δύο κατευθύνσεις θα βοηθήσει ως ένα βαθμό στην αύξηση της ικανότητας για διαπολιτισμική κατανόηση [8].

Κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων δεκαετιών, ο αριθμός των φοιτητών, οι οποίοι αφήνουν ετησίως τη χώρα τους για να σπουδάσουν στο εξωτερικό, αυξάνεται με ρυθμό σχεδόν 4% ανά έτος (από 800.000 το 1975 σε πάνω από 2,5 εκατομμύρια τρεις δεκαετίες μετά). Οι περισσότεροι ταξιδεύουν από μια ανεπτυγμένη χώρα σε μια άλλη, αλλά το κύμα από τις αναπτυσσόμενες χώρες στις ανεπτυγμένες αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς. Το αντίθετο κύμα, από τις ανεπτυγμένες χώρες σε αναπτυσσόμενες χώρες, επίσης αυξάνεται. Σήμερα το 30% των διδακτορικών διατριβών στις ΗΠΑ και το 38% στο Ηνωμένο Βασίλειο αποκτάται από αλλοδαπούς φοιτητές. Επίσης, ο αριθμός των φοιτητών που σπουδάζουν εκτός συνόρων προπτυχιακά αυξάνεται και φθάνει στο 8% των προπτυχιακών φοιτητών των οκτώ καλύτερων αμερικανικών πανεπιστημίων και στο 10% όλων των φοιτητών σε πανεπιστήμια του Ηνωμένου Βασιλείου. Στις ΗΠΑ, το 20% των

νεοπροσληφθέντων καθηγητών στις σχολές θετικών επιστημών και τα πολυτεχνεία έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό. Στην Κίνα, η συντριπτική πλειονότητα των νεοπροσληφθέντων καθηγητών στα κορυφαία πανεπιστημιακά ερευνητικά ιδρύματα έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους στο εξωτερικό. Επίσης, τα πανεπιστήμια ενθαρρύνουν τους γηγενείς φοιτητές τους να περάσουν μέρος από τις προπτυχιακές τους σπουδές σε άλλη χώρα. Στην Ευρώπη πάνω από 140.000 φοιτητές συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus κάθε χρόνο παρακολουθώντας μαθήματα για το πτυχίο τους σε κάποιο από τα 2.200 συμβεβλημένα ιδρύματα σε όλη την ήπειρο [8].

Σε κάθε κράτος, τα πανεπιστήμια παίζουν ένα σημαντικό ρόλο για την παροχή ανθρώπινου δυναμικού στις επιχειρήσεις, κυβερνήσεις και την κοινωνική ζωή και η έρευνα που παράγεται εκεί καθίσταται αρωγός της οικονομίας. Η διεθνοποίηση μπορεί να ενισχύσει τη συνεισφορά των πανεπιστημίων στην ευρύτερη κοινωνία. Με την προσαρμογή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την ενθάρρυνση της διασυνοριακής μετακίνησης των φοιτητών, αναπτύσσεται η ικανότητα για διαπολιτισμική κατανόηση, η οποία είναι τόσο σημαντική για τη μελλοντική ειρήνη και ευημερία του πλανήτη. Με την ενθάρρυνση των διεθνών συνεργασιών στην έρευνα, επιταχύνεται η πρόοδος των επιστημών και της τεχνολογίας και βελτιώνεται η υλική ευμάρεια. Τέλος, με τη χρήση των σύγχρονων τεχνολογιών επικοινωνίας, παρέχονται τα οφέλη της εκπαίδευσης σε ένα πολύ μεγαλύτερο μέρος της ανθρωπότητας. Αυτό είναι το μέλλον του παγκόσμιου πανεπιστημίου [8].

2. Η κατάσταση της διεθνοποίησης της εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Τα ελληνικά ιδρύματα ακόμα χαρακτηρίζονται από εσωστρέφεια, που έρχεται σε αντίθεση με τη τάση που προκρίνει συνεργασίες ανάμεσα σε ιδρύματα από διάφορες χώρες και «άνοιγμα» σε ξένους φοιτητές. Αν και ο αριθμός των φοιτητών από τρίτες χώρες στην Ελλάδα παραμένει χαμηλός συγκριτικά με τον αριθμό των Ελλήνων φοιτητών που φοιτούν στα ελληνικά ανώτατα ιδρύματα, τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες προσέλκυσης φοιτητών από τρίτες χώρες.

Το βάρος έως τώρα έπεφτε στα μεταπτυχιακά προγράμματα, καθώς εκεί η διδασκαλία μπορούσε να γίνει στα αγγλικά, γεγονός που ευνοούσε την παρουσία ξένων φοιτητών. Ο ρόλος της γνώσης και των υψηλών δεξιοτήτων στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη καθιστούν την προσέλκυση αξιόλογου αμθρώπινου δυναμικού, ένα σημαντικό πεδίο του διεθνούς ανταγωνισμού. Το σύστημα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα είναι από τα πιο προσβάσιμα και προσιτά στην Ευρώπη για τους αλλοδαπούς φοιτητές, καθώς δεν απαιτούνται εισαγωγικές εξετάσεις, η εκπαίδευση είναι δωρεάν ενώ η γνώση της ελληνικής γλώσσας δεν αποτελεί προϋπόθεση για την υποβολή της αίτησης εγγραφής και λόγω του μεγάλου αριθμού των ΑΕΙ και των ΤΕΙ που καλύπτουν μεγάλο εύρος σύγχρονων επιστημών, είναι δυνατό για τους φοιτητές που έρχονται να επιλέξουν ανάμεσα σε πολλές ειδικότητες και επιστημονικά πεδία.

Για τη χορήγηση στον αλλοδαπό θεώρησης εισόδου για σπουδές πρέπει να γίνει δεκτός σε ένα από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και να μπορεί να εξασφαλίσει τα έξοδα των σπουδών και της διαβίωσής του στην Ελλάδα. Όπως αναφέρεται και στη βιβλιογραφία: «Η θεώρηση εισόδου αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας διαμονής. Σε φοιτητή, υπήκοο τρίτης χώρας που δεν είναι εφοδιασμένος με την ειδική σπουδαστική VISA δεν του χορηγείται άδεια διαμονής για σπουδές. Οι φοιτητές τρίτων χωρών έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στα προγράμματα κινητικότητας φοιτητών της Ε.Ε.. Η συγκέντρωση αξιόπιστων στοιχείων για την κατάχρηση της επιλογής «λόγοι σπουδών» με στόχο τη μετανάστευση δεν είναι εύκολη. Τρόπους αποτροπής της κατάχρησης του

δικαιώματος έλευσης στην Ελλάδα για σπουδές αποτελεί το αυστηρό πλαίσιο χορήγησης θεώρησης εισόδου «για λόγους σπουδών» και χορήγησης και ανανέωσης άδειας διαμονής.»[12]

Στην Ελλάδα, ο αριθμός των φοιτητών υπηκόων τρίτων χωρών είναι αρκετά μικρός σε σχέση τόσο με το συνολικό αριθμό των φοιτητών στην Ελλάδα, όσο και με των αριθμό των φοιτητών υπηκόων τρίτων χωρών σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για πολλές δεκαετίες η Ελλάδα «εξήγαγε» φοιτητές, κυρίως σε χώρες της Βαλκανικής. Την τελευταία πενταετία, παρατηρείται, αντίθετα, αύξηση των φοιτητών, ιδιαίτερα από βαλκανικές χώρες για σπουδές στην Ελλάδα. Το 2009, περίπου 8.000 φοιτητές φοιτούσαν σε ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα (σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο) και ΤΕΙ, σε επαγγελματικές σχολές και ιδιωτικά κολέγια. Επρόκειτο για υπηκόους Αλβανίας, Σερβίας και Τουρκίας, αλλά και βουλγαρικής και ρουμανικής καταγωγής. Τα ελληνικά πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ δεν επιλέγουν την ποσόστωση των αλλοδαπών που θα υποδεχτούν, ούτε τις σχολές όπου θα τους κατευθύνουν. Αυτό αποφασίζεται από το Υπουργείο Παιδείας.

Σύμφωνα με πληροφορίες της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Διεξαγωγής Εξετάσεων του Υπουργείου Παιδείας, «Οι υποψήφιοι που είναι απόφοιτοι σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εκτός Ε.Ε. εισάγονται σε ποσοστό 1% για το πρώτο επιστημονικό πεδίο και 0.5% για τα υπόλοιπα τέσσερα. Σχετικά με τη φοίτηση στα ξενόγλωσσα κολέγια στην Ελλάδα (κέντρα μεταλκειακής εκπαίδευσης) το 2009 υπολογιζόταν ότι φοιτούσαν στα ξενόγλωσσα τμήματά τους 2.500-3.000 αλλοδαποί φοιτητές, κυρίως Κινέζοι. Αρκετοί ήταν από χώρες των Βαλκανίων, ενώ ειδικά στη Θεσσαλονίκη υπολογιζόταν πως φοιτούσαν 700-800 ξένοι σπουδαστές, το 90% των οποίων Βαλκάνιοι.»

Τα ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα, αναγνωρίζοντας την ανάγκη για έξοδό τους από την εσωστρέφεια και την ανάγκη να «ανοιχτούν» σε ξένους φοιτητές, έχουν προβεί σε ενέργειες για τη διεθνοποίηση των σπουδών στην Ελλάδα και την ενίσχυση της εξωστρέφειας της ανώτατης εκπαίδευσης. Υπογράφουν διμερείς συμβάσεις με πανεπιστημιακά ιδρύματα τρίτων χωρών με σκοπό την προώθηση της συνεργασίας και της ανταλλαγής σε θέματα έρευνας και εκπαίδευσης και συμμετέχουν σε διεθνείς οργανισμούς, δίκτυα και ενώσεις. Συχνή είναι η παρουσία ελληνικών πανεπιστημιακών ιδρυμάτων σε διεθνείς εκπαιδευτικές εκθέσεις για την προσέλκυση φοιτητών από τρίτες χώρες και την προώθηση του εκπαιδευτικού συστήματος και των σπουδών στην Ελλάδα.

Σημαντικός παράγοντας για την έλευση φοιτητών υπηκόων τρίτων χωρών στη χώρα αποτελούν οι Μορφωτικές Συμφωνίες και τα Μορφωτικά Εκτελεστικά Προγράμματα που έχουν υπογράψει τα Υπουργεία Εξωτερικών και Παιδείας, στο πλαίσιο των οποίων χορηγούνται υποτροφίες προς τους υπηκόους τρίτων χωρών

για σπουδές σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο και την εκπόνηση έρευνας σε πανεπιστημιακά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα.

3. Το εθνικό πλαίσιο πολιτικής σχετικά με τους φοιτητές από τρίτες χώρες

Εκτός από τα εκπαιδευτικά οφέλη, η προσέλκυση αλλοδαπών φοιτητών συνδέεται με οικονομικά οφέλη, για τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τις τοπικές και την εθνική οικονομία και την απασχόληση. «Ο ρόλος της γνώσης και των υψηλών δεξιοτήτων στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη καθιστούν την προσέλκυση «μυαλών» ένα σημαντικό πεδίο του διεθνούς ανταγωνισμού. Η προσέλκυση αλλοδαπών φοιτητών δεν αποτελεί μόνο τεκμήριο του διεθνούς κύρους των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και της θέσης τους στη διεθνή ιεραρχία αλλά συνδέεται και με ευρύτερα πολιτικά και πολιτισμικά εθνικά οφέλη, καθώς ενισχύει την αμοιβαία γνώση και κατανόηση των πολιτισμών και αυξάνει την πολιτισμική τους ισχύ και επιρροή». [25]

Ο αριθμός των φοιτητών από τρίτες χώρες στην Ελλάδα είναι χαμηλός συγκριτικά με τον αριθμό των Ελλήνων φοιτητών που φοιτούν στο εξωτερικό, ωστόσο τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες προσέλκυσης φοιτητών από τρίτες χώρες στα ελληνικά ανώτατα ιδρύματα. «Το βάρος έως τώρα έπεφτε στα μεταπτυχιακά προγράμματα, καθώς εκεί η διδασκαλία μπορούσε να γίνει στα αγγλικά, γεγονός που ευνοούσε την παρουσία ξένων φοιτητών. Ο Νόμος Ν. 4009/11 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» περιέχει διατάξεις οι οποίες στόχο έχουν να προωθήσουν και να ενισχύσουν τη διεθνοποίηση των ελληνικών ανωτάτων ιδρυμάτων, όπως προγράμματα σπουδών στα Αγγλικά. Δίνει τη δυνατότητα στα ιδρύματα να οργανώνουν και να προσφέρουν προγράμματα σπουδών, ως αποτέλεσμα συνεργασίας των σχολών τους ή σε συνεργασία με άλλα ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής και σε ξένη γλώσσα, καθώς και ειδικά προγράμματα διά βίου μάθησης, με παραδοσιακές μορφές και εξ αποστάσεως. Προβλέπει διαδικασίες και μορφές σύμπραξης που συνδέουν την Ανώτατη Εκπαίδευση με τη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα και με την προηγμένη έρευνα σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Στηρίζει τη διεθνοποίηση της έρευνας και της διδασκαλίας και δίνει τη δυνατότητα στα ελληνικά ιδρύματα να προσελκύσουν αλλοδαπούς φοιτητές και να λειτουργήσουν ως πόλοι αριστείας και ποιοτικής εκπαίδευσης. Ιδίως φιλοδοξεί να επιταχύνει τις διαδικασίες επιτυχούς και αποτελεσματικής ενσωμάτωσης των ελληνικών Α.Ε.Ι. στον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας και να ενισχύσει την διασύνδεση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών και ερευνητικών υπηρεσιών των Α.Ε.Ι. με τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα». [26] Λόγω του μεγάλου αριθμού των ΑΕΙ και των ΤΕΙ και των τομέων των επιστημών που καλύπτουν, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν ανάμεσα σε πολλές ειδικότητες και επιστημονικά πεδία.

Οι υποψήφιοι έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν έως και 20 σχολές της προτίμησής τους σε ένα από τα πεδία που έχουν επιλέξει ενώ η γνώση της ελληνικής γλώσσας δεν αποτελεί

προϋπόθεση για την υποβολή της αίτησης εγγραφής. Ωστόσο, οι αλλοδαποί φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν Πρόγραμμα Εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε ειδικά κέντρα ξένων γλωσσών τα οποία εντάσσονται στα Πανεπιστήμια της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Μετά την επιτυχή έκβαση των εξετάσεων στην ελληνική γλώσσα, ο φοιτητής συνεχίζει την πλήρη εκπαίδευσή του στο πανεπιστήμιο όπου έχει επιλεγεί. Το γεγονός ότι η εκπαίδευση είναι δωρεάν, ότι δεν απαιτούνται εισαγωγικές εξετάσεις, ότι η εισαγωγή στα ιδρύματα γίνεται με βάση το βαθμό του απολυτηρίου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ότι έχουν δωρεάν πανεπιστημιακά συγγράμματα, ιατρική περίθαλψη και δυνατότητα δωρεάν σίτισης ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση, καθώς και το γεγονός ότι οι φοιτητές λαμβάνουν άδεια διαμονής λόγω σπουδών που τους επιτρέπει την ελεύθερη πρόσβαση στη ζώνη Σένγκεν αποτελούν πόλο έλξης για υπηκόους τρίτων χωρών να έρθουν για σπουδές στην Ελλάδα.

Η ίδρυση του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδας το 2005 αποτελεί έμπρακτο παράδειγμα του ενδιαφέροντος του ελληνικού κράτους για τη διεθνοποίηση της ανώτατης εκπαίδευσης. Με την ίδρυση και λειτουργία του, το ελληνικό κράτος επιδιώκει την ενίσχυση της συμμετοχής τους στη διεθνή αγορά υπηρεσιών ανώτατης εκπαίδευσης και την προσέλκυση φοιτητών από τις γειτονικές κυρίως χώρες (Βαλκανικές, Αραβικές, χώρες της Νοτιοανατολικής Μεσογείου και Παρευξείνιες). Η δε γλώσσα διδασκαλίας του είναι τα αγγλικά, στοιχείο σημαντικό, δεδομένου ότι αρκετοί εν δυνάμει φοιτητές από τρίτες χώρες συχνά αποθαρρύνονται από τη χρήση της ελληνικής ως γλώσσας διδασκαλίας στα ελληνικά ανώτατα ιδρύματα. Αξίζει να σημειωθεί εδώ πως πολλά ιδρύματα, εκτός του Διεθνούς Πανεπιστημίου διεξάγουν τα μεταπτυχιακά τους προγράμματα στην αγγλική γλώσσα ή άλλη γλώσσα, για την αποφυγή ακριβώς της αποθάρρυνσης και κυρίως για την προσέλκυση εν δυνάμει φοιτητών.

Η εθνική πολιτική σχετικά με τους φοιτητές από τρίτες χώρες στην Ελλάδα διαμορφώνεται τόσο από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, όσο και από το Υπουργείο Εξωτερικών. Η Ε1 Διεύθυνση Μορφωτικών και Πολιτιστικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, μεταξύ άλλων, ασχολείται και με θέματα υποτροφιών για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται για τη χορήγηση των υποτροφιών (αριθμός υποτρόφων, χώρες καταγωγής τους, αντικείμενο σπουδών) λαμβάνονται με βάση κυρίως πολιτικά κριτήρια, την αμοιβαιότητα που υπάρχει στην τήρηση των διμερών συμφωνιών με τις χώρες καταγωγής των φοιτητών και τις ανάγκες τους. Για παράδειγμα, κράτη της Αφρικής, όπως η Αιθιοπία, έχουν ανάγκη από συγκεκριμένες ειδικότητες (δασκάλους ή μηχανικούς), επειδή στόχος των χορηγούμενων από το Υπουργείο Εξωτερικών υποτροφιών είναι οι φοιτητές να έρθουν στην Ελλάδα, να εκπαιδευτούν και να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους, οι χορηγούμενες υποτροφίες διαμορφώνονται αναλόγως. [27]

Το Υπουργείο Εξωτερικών δεν είναι ο μόνος φορέας που χορηγεί υποτροφίες σε φοιτητές από τρίτες χώρες για σπουδές στην Ελλάδα. Υποτροφίες χορηγεί και το Υπουργείο Παιδείας, όπου αρμόδια είναι η Διεύθυνση Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας. Κάθε χρόνο ανακοινώνεται ο αριθμός των χορηγούμενων υποτροφιών ανά χώρα καταγωγής με βάση τις συμφωνίες που έχει συνάψει το ελληνικό κράτος με τρίτα κράτη. Οι υποτροφίες χορηγούνται τόσο για την

παρακολούθηση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, συμπεριλαμβανομένης της διεξαγωγής έρευνας σε πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα της χώρας.

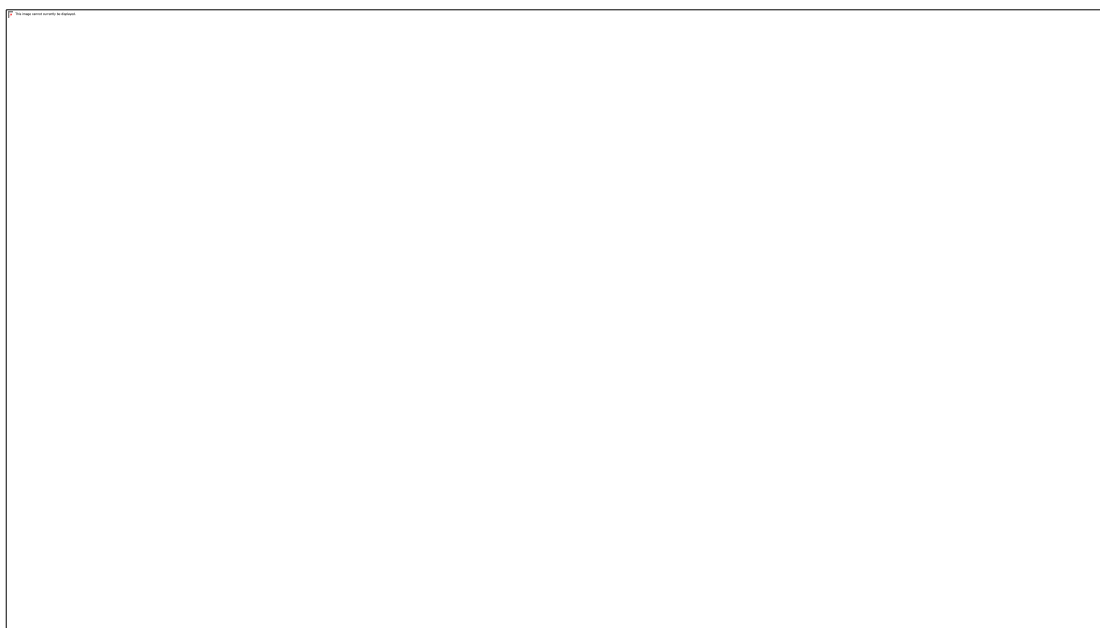
Στην Εθνική Στρατηγική της Ελλάδας για το Ευρωπαϊκό Έτος Διαπολιτισμικού Διαλόγου 2008 που παρουσίασε το Υπουργείο Πολιτισμού, υπήρχε αναφορά για την υλοποίηση δράσεων διαπολιτισμικού διαλόγου στα πανεπιστήμια, τους χώρους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης γενικότερα και στη φοιτητική κοινότητα ενώ υπήρχε σαφής αναφορά στην ανάγκη επισήμανσης, ενίσχυσης και ανάδειξης των υφισταμένων προγραμμάτων ανταλλαγής φοιτητών, υποδοχής ή αποστολής φοιτητών με υποτροφίες φοίτησης ή πρακτικής άσκησης.[28]

Το 2010 στη δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε για την Εθνική Στρατηγική για την Ανώτατη Εκπαίδευση, Το Δημόσιο Πανεπιστήμιο και Το Δημόσιο Τεχνολογικό Ίδρυμα, στη Σύνοδο των Πρυτάνεων τονίστηκαν οι δυνατότητες που διαθέτουν τα Ελληνικά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ώστε να συμβάλλουν στη μεταβολή της Ελλάδας από χώρα εξαγωγής σε χώρα εισαγωγής φοιτητών και υψηλής ποιότητας επιστημόνων από άλλες χώρες.[29] Τονίστηκε πως θα πρέπει να αξιοποιηθούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των ελληνικών πανεπιστημίων και να διευρυνθούν οι δυνατότητές τους για διεθνή δικτύωση και ανάπτυξη εκπαιδευτικών και ερευνητικών συνεργασιών. Προτάθηκαν, λοιπόν, υιοθέτηση και πλήρης εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και η αντιστοίχισή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων Διά Βίου Εκπαίδευσης και το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, ως εργαλείου για τη διεθνή διαφάνεια, κατανόηση, αναγνώριση και προβολή των σπουδών στα ελληνικά Ιδρύματα καθώς και η πλήρης εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πιστωτικών Μονάδων στα Ιδρύματα για τη διευκόλυνση της αναγνώρισης των σπουδών σε διεθνές επίπεδο. Ακόμα, προτάθηκε η χρηματοδότηση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, με διεθνή χαρακτήρα και εμβέλεια, και σε άλλη γλώσσα, ώστε να προσελκύουν φοιτητές και προσωπικό από άλλες χώρες, η χρηματοδότηση κοινών μεταπτυχιακών προγραμμάτων με κορυφαία Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα του εξωτερικού σε τομείς στους οποίους η Ελλάδα διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα, η πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών των ελληνικών Ιδρυμάτων από διεθνείς επιτροπές επιστημόνων, ώστε η ποιότητά τους να γίνεται γνωστή στην παγκόσμια επιστημονική κοινότητα και η ενίσχυση της διεθνούς προβολής των ελληνικών Ιδρυμάτων και των προγραμμάτων τους στο εξωτερικό, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών και το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού, προτάσεις που εν πολλοίς ενσωματώθηκαν στο νόμο πλαίσιο για την ανώτατη εκπαίδευση Ν. 4009/11 (ΦΕΚ 195 Α/6-9-2011) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων». [12]

4. Ιστορική αναδρομή της κινητικότητας αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα(1923-2000)

Ο αποκλειστικός σχεδόν πομπός αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα κατά τον 19ο αιώνα υπήρξαν τα Βαλκάνια, ενώ στον 20ο αιώνα τα σκήπτρα παίρνουν οι χώρες της Εγγύς και Μέσης Ανατολής.

Στο Διάγραμμα 1, το οποίο προκύπτει από τα διαθέσιμα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος, αποτυπώνεται η εξέλιξη του αριθμού των αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα από την περίοδο του Μεσοπολέμου (1929) έως το τέλος της δεκαετίας του 1990. Είναι εμφανές ότι κατά το χρονικό διάστημα 1929-1955 είναι σχεδόν ασήμαντη και στάσιμη η παρουσία αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 1: Γενικά σύνολα φοιτητών και σύνολα αλλοδαπών φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (1929-2000))

[Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Η ερμηνεία του διαγράμματος συνάδει πλήρως με τα ιστορικά γεγονότα της Ελλάδος (πολέμους, περιόδους κρίσης, κτλ.) όπως προκύπτει κα από τη βιβλιογραφία: «Αντιθέτως, μετά την πολεμική χιονοστιβάδα της δεκαετίας του 1940 (Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος και Εμφύλιος Πόλεμος) και την είσοδο της χώρας στη φάση του ραγδαίου εκδυτικισμού, της πατερναλιστικής οικονομικής ανασυγκρότησης, της εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης, της επιλεκτικής κοινωνικής ενσωμάτωσης και του σπασμωδικού εκδημοκρατισμού των πολιτικών και εκπαιδευτικών θεσμών, ο αριθμός των αλλοδαπών φοιτητών σημειώνει κλιμακούμενη και σταθερή αύξηση χωρίς βεβαίως να παρακολουθεί την κατακόρυφη αύξηση του γηγενούς φοιτητικού δυναμικού.» [11]

Είναι ευνόητο ότι η κλιμακούμενη αύξηση του αριθμού των αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα συνδέεται οργανικά με εξωγενείς παράγοντες, όπως η ραγδαία αύξηση των μεταναστευτικών εκροών από τον Τρίτο Κόσμο προς τις μητροπόλεις της Δύσης και τις χώρες που λειτουργούν ως πύλες εισόδου της, μετά την κατάρρευση του συστήματος της αποικιοκρατίας, ενώ, παράλληλα, διευκολύνεται και από ενδογενείς παράγοντες. Αυτοί παραπέμπουν στη διεύρυνση της ζήτησης και της προσφοράς πανεπιστημιακών σπουδών και τίτλων στην Ελλάδα, γεγονός που πρέπει να συναρτηθεί:

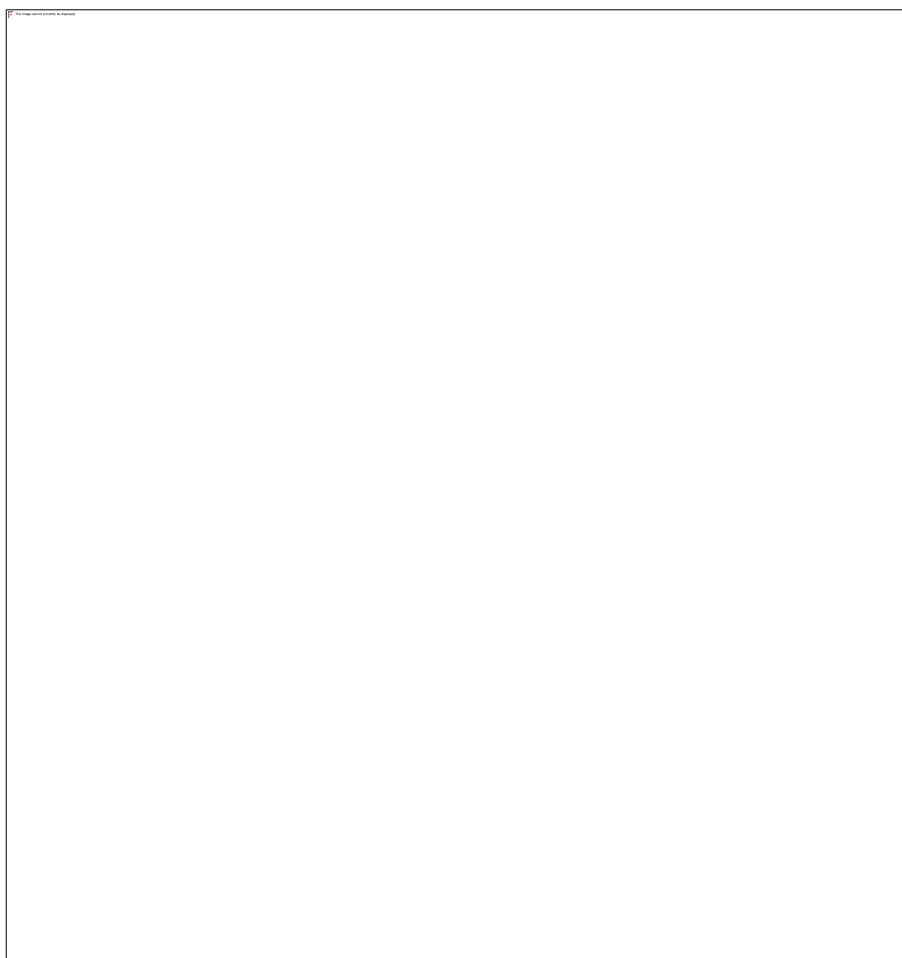
α) με την εσωτερική μετανάστευση λόγω της ερήμωσης και της εγκατάλειψης της υπαίθρου,

β) με τις πιέσεις των αγροτικών και μικροαστικών στρωμάτων για αναβάθμιση της κοινωνικής τους κατάστασης,

γ) με τη λειτουργία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως μοναδικού σχεδόν μηχανισμού ανοδικής κοινωνικής κινητικότητας σε συνάρτηση όμως με την προνομιακή λειτουργία του κράτους ως βασικού εργοδότη και αναδιανομέα εισοδήματος.

Παραπέμπουν επίσης στην πολιτική βούληση ως προς την δημιουργία κινήτρων, ώστε να μετατροπή η Ελλάδα ως πόλος έλξης αλλοδαπών φοιτητών, όπως επίσης και στη θέσπιση ειδικού νομοθετικού πλαισίου. Τέτοιες κινήσεις πραγματοποιήθηκαν πρώτη φορά το 1926 με συμπληρωματικές ρυθμίσεις που έδωσαν μια ελαφρυά αύξηση τη χρονική περίοδο 1935-1965. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι η αύξηση του αριθμού των αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα δεν ανακόπτεται ούτε κατά την περίοδο της Δικτατορίας (1967-1974) φθάνοντας μάλιστα στο ζενίθ της στα πρώτα χρόνια της Μεταπολίτευσης. Από το 1974 έως το 1977 το ποσοστό των αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα ξεπερνά το ποσοστό του 10% επί του συνολικού αριθμού φοιτητών.

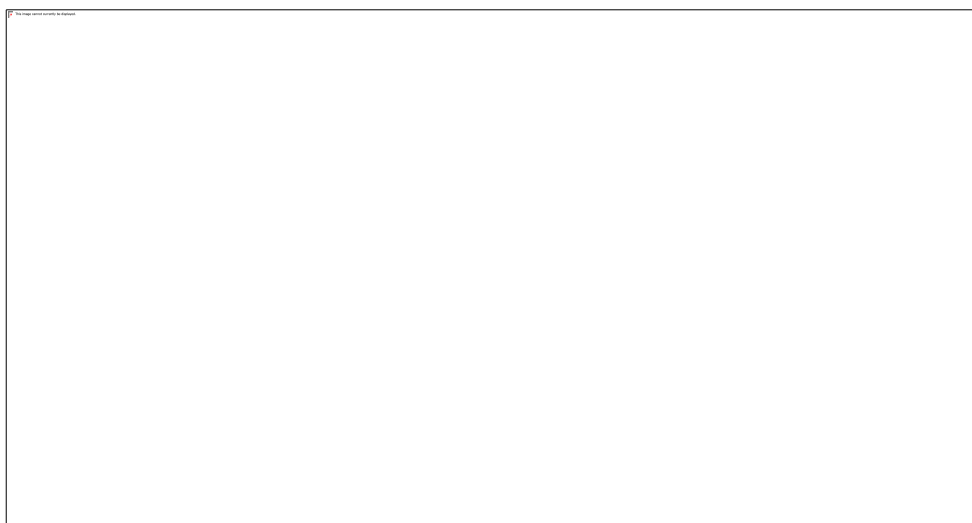
Όμως, όπως παρατηρούμε, τη φάση αυτή της σημαντικής αύξησης διαδέχεται μια αντίστροφη φάση ύφεσης, που διαρκεί μέχρι το 1992, έως ότου το ποσοστό των αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα ανακάμψει από το 1994 για να φτάσει και πάλι στο 9,64% το 1996 (Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία συγκριτική κατανομή φοιτητών και αλλοδαπών φοιτητών (1929-2000) [Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Η ύφεση αυτή συνδέεται και με την επιβολή ποσοστώσεων που κατά κύριο λόγο αφορούν τις σχολές θεωρητικής κατεύθυνσης. Αναφορικά με την εκπροσώπηση των δύο φύλων στη φοιτητική μετανάστευση στην Ελλάδα για το χρονικό διάστημα 1957-1998 διαπιστώνουμε αυξανόμενη παρουσία γυναικών με αποκορύφωμα την τριετία 1991-1993 οπότε το ποσοστό της γυναικείας μετανάστευσης υπερβαίνει αυτό της ανδρικής.

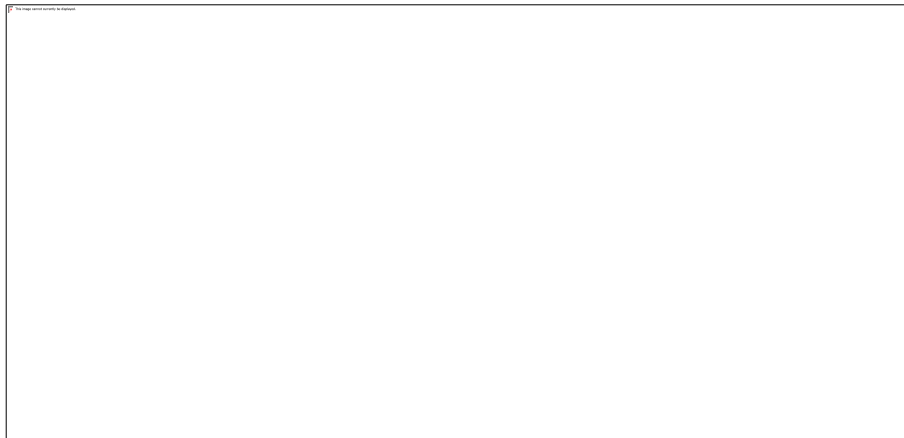
Για ευνόητους λόγους οι γυναίκες από την Ασία και την Αφρική υποαντιπροσωπεύονται σε σχέση με τους άνδρες (βλέπε παρακάτω Διάγραμμα 3).

Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία συγκριτική κανατομή φοιτητών και φοιτητριών ανά προέλευση (1929-2000)) [Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Το Διάγραμμα 4 θα μπορούσε να δημιουργήσει μια πλασματική εικόνα για τον γεωγραφικό χώρο προέλευσης των αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα, η οποία θα ερχόταν μάλιστα σε αντίθεση τόσο με τη γενικότερη αντίληψη της «αποστολής» της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όσο και με την πανθομολογούμενη χαμηλή αξιολόγηση του διδακτικού και ερευνητικού έργου στη βάση διεθνών συγκριτικών κριτηρίων. Η πλασματική εικόνα θα μπορούσε να δημιουργηθεί από την εντυπωσιακή υπεροχή της ευρωπαϊκής ηπείρου ως χώρου προέλευσης των αλλοδαπών φοιτητών εάν είχε ενταχθεί στην γεωγραφική κατηγορία «Ευρώπη» και η Κύπρος.

Όμως η Κύπρος αποτυπώθηκε τελικά ως ξεχωριστή κατηγορία για να είναι εφικτός ο υπολογισμός του πραγματικού ποσοστού της «Ευρώπης» στη φοιτητική μετανάστευση στην Ελλάδα. Στην πραγματικότητα δηλαδή η υπεροπλία της Ευρώπης θα οφειλόταν στην ηγεμονική θέση της Κύπρου ως κύριας τροφοδότριας του ρεύματος των αλλοδαπών φοιτητών προς την Ελλάδα για λόγους που σχετίζονται αφενός με την ανυπαρξία ακαδημαϊκών θεσμών στην Κύπρο μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1990 και αφετέρου με ιδεολογικούς προσανατολισμούς, πολιτικές αναγκαιότητες και διμερείς μορφωτικές και εκπαιδευτικές συμφωνίες που παραπέμπουν στην σύμπτωση της εθνολογικής ταυτότητας Κυπρίων και Ελλήνων και στη δημιουργία ενός ενιαίου χώρου πολιτισμικής επικοινωνίας. [11]

Διάγραμμα 4: Γεωγραφική κατανομή προέλευσης των αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα (1968-1998)) [Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Μετά τους Κυπρίους, στη σχετική ιεραρχική κλίμακα (και βάσει του συνόλου των αλλοδαπών φοιτητών από το 1968 έως το 1998) ακολουθούν οι Ασιάτες (20%), κατ'εξοχήν προερχόμενοι από τη Μέση Ανατολή και την Τουρκία, οι Αφρικανοί και οι Ευρωπαίοι φοιτητές, με ποσοστό 7% κάθε ομάδα, ενώ σημαντικά μικρότερος είναι ο αριθμός των φοιτητών που προέρχονται από την αμερικανική ήπειρο (4%) και την Ωκεανία (1%), αν και πρέπει να διευκρινιστεί η σχέση των δύο τελευταίων κατηγοριών, όπως, άλλωστε, και της κατηγορίας των αλλοδαπών που προέρχονται από την Τουρκία, με την ελληνική Ομογένεια και Διασπορά.

Η ποσοστιαία αυτή αναλογία και ποσοτική ιεραρχία εξακολουθεί να ισχύει σε γενικές γραμμές και κατά την τελευταία δεκαετία του 20ού αιώνα. Όμως, πρέπει να επισημανθεί η διαρκώς αυξανόμενη παρουσία ευρωπαίων φοιτητών στην Ελλάδα κατά την προαναφερθείσα δεκαετία, γεγονός που παραπέμπει στις διαδικασίες ενοποίησης, αλλά και στην αποδιάθρωση των κρατών της Ανατολικής Ευρώπης. Ειδικότερα: στην εφαρμογή προγραμμάτων φοιτητικής κινητικότητας (σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο), στην αλβανική μετανάστευση, καθώς και στη μετανάστευση που δημιουργήθηκε από την κατάρρευση των καθεστώτων του υπαρκτού σοσιαλισμού στην Ανατολική Ευρώπη και κυρίως στις σοσιαλιστικές δημοκρατίες της τέως Σοβιετικής Ένωσης. [13]

5. Η κατάσταση της διεθνοποίησης στην Ελλάδα και οι συνεργασίες ελληνικών πανεπιστημίων

Τα ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα, για πολλές δεκαετίες χαρακτηρίζονταν από εσωστρέφεια. Την τελευταία δεκαετία γίνονται προσπάθειες τόσο από την πλευρά της κεντρικής εξουσίας όσο και από τις αρχές των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων για τη διεθνοποίηση των σπουδών και την προσέλκυση ξένων φοιτητών και επιστημόνων. Τα ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα, συμμετέχουν σε διεθνείς εκπαιδευτικές εκθέσεις που διοργανώνονται τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό και υπογράφουν συμφωνίες και μνημόνια συνεργασίας με πανεπιστημιακά ιδρύματα του εξωτερικού. Χαρακτηριστικά αναφέρεται το μνημόνιο συνεργασίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με το Jiao Tong University of Shanghai το οποίο περιλαμβάνει την ανταλλαγή φοιτητών, καθηγητών και ερευνητών, την προαγωγή των ελληνικών και κινεζικών σπουδών την ανάπτυξη στο πλαίσιο της αμοιβαιότητας της συνεργασίας, των πολιτικών, οικονομικών και τεχνολογικών σπουδών σε Ελλάδα και Κίνα και την ίδρυση μόνιμων δομών για τη μελέτη και έρευνα του ελληνικού και κινεζικού πολιτισμού καθώς και τη συμμετοχή του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην ελληνική πολιτιστική εβδομάδα που θα διοργανώσει το Jiao Tong University το 2013.² Αντίστοιχη συμφωνία έχει υπογράψει το Πανεπιστήμιο Πειραιώς με το China Youth University for Political Sciences του Πεκίνου και το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας με πανεπιστημιακά ιδρύματα της Ρωσίας, όπως και αρκετά ΤΕΙ. Το ΤΕΙ Σερρών, για παράδειγμα, έχει συνάψει συνεργασίες με Ιδρύματα από Ρωσία, Ουκρανία, και Μολδαβία ενώ αναζητεί συνεργασίες με κινεζικά ιδρύματα. Ήδη διαθέτει δύο μεταπτυχιακά προγράμματα στα αγγλικά ενώ προτίθεται να οργανώσει τριετή προπτυχιακά προγράμματα για την προσέλκυση ξένων φοιτητών. Το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο το οποίο έχει αναπτύξει συνεργασίες μέσα από τα προγράμματα Erasmus και συνεργάζεται με το Université des Sciences & Technologies de Lille, το

Universidad de Granada και το Roskilde Universitets-center. Επίσης διδάσκοντες έχουν συνάψει ερευνητικές συνεργασίες με διεθνείς οργανισμούς όπως την Παγκόσμια Τράπεζα, διεθνή προγράμματα, όπως το Aurora project που εκπονείται σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια Yale και Tufts των Η.Π.Α., καθώς και με επιστήμονες από διακεκριμένα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια της Ευρώπης, όπως τα Πανεπιστήμια Paris I και Paris-Descartes της Γαλλίας,

τα πανεπιστήμια Lancaster, Bristol και Manchester της Αγγλίας, το Πανεπιστήμιο της Μάλτας, το Royal Holloway College του Πανεπιστημίου του Λονδίνου, καθώς και με Πανεπιστήμια της Αμερικής, όπως τα Πανεπιστήμια California-Davis, Yale και Tufts. Τέλος υπάρχουν εν ισχύει μνημόνια συνεργασίας με το Ινστιτούτο Τεχνολογίας του Πεκίνου (Beijing Institute of Technology - BIT), ενός από τα κορυφαία ακαδημαϊκά ιδρύματα της Κίνας καθώς και με το ευρωπαϊκό πανεπιστήμιο Κύπρου.

Στο πλαίσιο Διμερών Συμφωνιών Επιστημονικής Συνεργασίας και Μνημονίων Συνεργασίας, τα ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα προσφέρουν τη δυνατότητα παρακολούθησης προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, όπως το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης που προσφέρει συγκεκριμένο αριθμό μηνιαίων υποτροφιών σε προπτυχιακούς ή μεταπτυχιακούς φοιτητές για την παρακολούθηση του εντατικού θερινού προγράμματος εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας (16 Αυγούστου με 15 Σεπτεμβρίου κάθε χρόνο). Το ΤΕΙ Θεσσαλονίκης εντοπίζοντας ήδη από το 2000 ότι ο αριθμός των φοιτητών που έρχονται στην Ελλάδα για σπουδές μέσω του προγράμματος Erasmus ήταν περιορισμένος, διεξήγαγε μία έρευνα ανάμεσα στους αλλοδαπούς φοιτητές που φοιτούσαν στο ίδρυμα για να εξακριβώσει για ποιο λόγο η Ελλάδα δε βρισκόταν στις πρώτες προτιμήσεις των φοιτητών. Η κυριότερη αιτία αναφέρθηκε η άγνοια της γλώσσας και δευτερευόντως η έλλειψη πληροφόρησης σχετικά με τα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα. Με αφορμή τα ευρήματα της έρευνας είχε ξεκινήσει από το ΤΕΙ η δημιουργία ενός ηλεκτρονικού δικτύου 2π5 πληροφόρησης και παροχής εκπαιδευτικού υλικού εντατικών μαθημάτων της ελληνικής γλώσσας. Αξίζει να σημειωθεί πως οι ιστοσελίδες των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, τόσο των ΑΕΙ όσο και των ΤΕΙ, στην πλειονότητά τους είναι διαθέσιμες τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική γλώσσα, ενώ αρκετές από αυτές παρέχουν πληροφορίες για τη διαδικασία εισαγωγής αλλοδαπών φοιτητών στα ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα.

Σχετικά με τη χρηματοδότηση των σπουδών, δεν υπάρχει κοινό πλαίσιο για τη χορήγηση υποτροφιών. Οι φοιτητές από τρίτες χώρες, έχουν τη δυνατότητα να λάβουν υποτροφία από το ελληνικό κράτος για όλη τη διάρκεια των σπουδών τους. Υποτροφίες δίνονται για όλους τους κύκλους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από το Υπουργείο Εξωτερικών, το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, κοινωνικά ιδρύματα όπως το Κοινωνικό Ιδρυμα Αλέξανδρου νάση και άλλους μη

κρατικούς φορείς. Σχετικά με τις χορηγούμενες από το Υπουργείο Εξωτερικών Υποτροφίες, αρμόδια είναι η Ε1 Διεύθυνση Μορφωτικών και Πολιτιστικών Υποθέσεων, ενώ η αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Παιδείας είναι η Διεύθυνση Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας. Αφού διαμορφωθεί η προκήρυξη για τις παρεχόμενες υποτροφίες και κατοχυρωθούν οι θέσεις ανά χώρα με Υπουργική Απόφαση, σύμφωνα με τις μορφωτικές συμφωνίες που έχει συνάψει το ελληνικό κράτος με τρίτες χώρες, η προκήρυξη αποστέλλεται στις κατά τόπος ελληνικές πρεσβείες και από εκεί προωθείται στα αντίστοιχα Υπουργεία Παιδείας των χωρών. Οι προκηρύξεις αναρτώνται επιπλέον στο διαδίκτυο. Η επιλογή των φοιτητών που έρχονται να σπουδάσουν στην Ελλάδα με υποτροφία από το Υπουργείο Παιδείας ή το Υπουργείο Εξωτερικών γίνεται από τις αρμόδιες αρχές της χώρας προέλευσης. Οι φοιτητές, αφού γίνουν αποδεκτοί για να φοιτήσουν στα ελληνικά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, λαμβάνουν μια βεβαίωση από το πανεπιστημιακό ίδρυμα με την οποία διευκολύνεται η διαδικασία της αίτησής τους για τη χορήγηση άδειας διαμονής (Ν.3386/2005), για λόγους σπουδών, ωστόσο για την είσοδό τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, θα πρέπει να έχουν λάβει προηγουμένως θεώρηση εισόδου.

Το ελληνικό Υπουργείο Παιδείας αποτελεί Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης, μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Κέντρων Πληροφόρησης, ενώ μέσω του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (πρώην ΕΚΕΠ- Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού) συμμετέχει από το 2000 στο Δίκτυο Euroguidance. Οι πληροφορίες για τη φοίτηση στα ελληνικά ανώτατα πανεπιστημιακά ιδρύματα είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας αλλά και στις ιστοσελίδες (των περισσότερων) ΑΕΙ και ΤΕΙ. [12]

.ΚΑΝΕ ΕΔΩ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΙΤΛΟ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ (και θα το ξαναδώ)

-Η διαδικασία για την έκδοση θεώρησης εισόδου και άδειας διαμονής

Τα βασικά νομοθετήματα που ρυθμίζουν αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα τη νομική κατάσταση των αλλοδαπών φοιτητών τρίτων χωρών, που σπουδάζουν σε ελληνικά πανεπιστήμια, είναι ο Νόμος 3386/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και το Προεδρικό Διάταγμα 101/2008. Στο Νόμο Ν. 3386/2005 «Είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια», όπως ισχύει, ορίζεται η διαδικασία χορήγησης άδειας διαμονής για ειδικούς λόγους. Σύμφωνα με το Νόμο Ν. 3386/2005 η είσοδος υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα για σπουδές στα ανωτέρω Πανεπιστήμια και Σχολές επιτρέπεται εφόσον

προηγουμένως λάβει ειδική θεώρηση εισόδου. Στις σπουδές περιλαμβάνονται και οι μεταπτυχιακές. Στην έννοια των σπουδών εντάσσεται και ο κύκλος προετοιμασίας, εφόσον αυτός προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία, ως τμήμα των σπουδών αυτών.

Η είσοδος και διαμονή των υπηκόων τρίτων χωρών υπόκειται σε έλεγχο δικαιολογητικών που αποδεικνύουν ότι πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις για να τους επιτραπεί η άδεια εισόδου και διαμονής με σκοπό τις σπουδές. Σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 του Π.Δ. 101/2008 οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για τους υπηκόους τρίτων χωρών για την χορήγηση άδειας εισόδου και διαμονής είναι οι ακόλουθες:

α. να είναι κάτοχοι διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου αναγνωρισμένου από την Ελλάδα, η ισχύς του οποίου διαρκεί τρεις τουλάχιστον μήνες μετά τη λήξη της θεώρησης εισόδου και έχουν λάβει θεώρηση εισόδου για το σκοπό των σπουδών ή της εθελοντικής υπηρεσίας

β. να προσκομίζουν συναίνεση των γονέων ή του ασκούντος τη γονική μέριμνα για την προβλεπόμενη διαμονή σε περίπτωση που είναι κάτω των 18 ετών

γ. να διαθέτουν πλήρη ασφάλιση ασθενείας ως προς το σύνολο των παροχών που καλύπτονται αντίστοιχα για τους ημεδαπούς

δ. να μην αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια και τη δημόσια υγεία, και ε. να έχουν καταβάλλει παράβολο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 92 του Ν. 3386/2005.

Για τη χορήγηση στον αλλοδαπό θεώρησης εισόδου για σπουδές πρέπει να γίνει δεκτός σε ένα από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που προαναφέρθηκαν και να μπορεί να εξασφαλίσει τα έξοδα των σπουδών και της διαβίωσής του στην Ελλάδα. Ο αλλοδαπός που επιθυμεί να έλθει για σπουδές στην Ελλάδα πρέπει να προσκομίσει στο ελληνικό προξενείο του τόπου κατοικίας του, μεταξύ των άλλων, διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο, βεβαίωση ελληνικού εκπαιδευτικού ιδρύματος (πρωτότυπο) ότι τον αποδέχεται να εγγραφεί σε αυτό, απόδειξη καταβολής των απαιτούμενων τελών, αποδεικτικά στοιχεία ότι διαθέτει τα απαραίτητα οικονομικά μέσα για τις δαπάνες των σπουδών του στην Ελλάδα και αντίγραφο ποινικού μητρώου από τις αρχές της χώρας του.

Η θεώρηση εισόδου αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας διαμονής. Σε φοιτητή, υπήκοο τρίτης χώρας που δεν είναι εφοδιασμένος με την ειδική σπουδαστική VISA δεν του χορηγείται άδεια διαμονής για σπουδές. Ο φοιτητής αυτός θα πρέπει να επιστρέψει στη χώρα του, να προμηθευτεί την ειδική σπουδαστική θεώρηση εισόδου από την εκεί αρμόδια Ελληνική Προξενική Αρχή, ώστε να εισέλθει ξανά στην Ελλάδα με αυτήν. Προκειμένου να χορηγηθεί άδεια

διαμονής σε αλλοδαπό για σπουδές στην Ελλάδα πρέπει ο ενδιαφερόμενος να υποβάλει αίτηση στο Δήμο ή στην Κοινότητα του τόπου κατοικίας του πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, στην οποία θα αναφέρεται ο σκοπός για τον οποίο ζητά την άδεια διαμονής. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από αντίγραφο του διαβατηρίου του με τη θεώρηση εισόδου στη χώρα (βίζα), η οποία πρέπει να είναι για σπουδές, τρεις έγχρωμες φωτογραφίες, βεβαίωση (πρωτότυπο) από το αρμόδιο εκπαιδευτικό ίδρυμα ότι έχει εγγραφεί σ' αυτό, στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι μπορεί να καλύψει τα έξοδα διαμονής και σπουδών στη διάρκεια ισχύος των σπουδών του περί "Καθορισμού του ύψους και τρόπου απόδειξης διάθεσης επαρκών πόρων, πχ. λογαριασμό καταθέσεων, τραπεζικό έμβασμα, απόδειξη μισθοδοσίας- επειδή επιτρέπεται σε όσους σπουδάζουν η μερική απασχόληση-), στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι μπορεί να καλύψει τις δαπάνες επαναπροώθησής του και τα έξοδα επιστροφής του, βεβαίωση του ασφαλιστικού φορέα ότι είναι ασφαλισμένος για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης (ο ασφαλιστικός φορέας μπορεί να είναι είτε δημόσιος είτε ιδιωτικός), πιστοποιητικό υγείας που θα εκδίδεται από ελληνικό κρατικό νοσηλευτικό ίδρυμα το οποίο θα βεβαιώνει ότι δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, παράβολο με την μορφή αποδεικτικού διπλοτύπου τύπου Β από την αρμόδια για την παραλαβή αίτησης υπηρεσία, και συναίνεση των γονέων ή του ασκούντος τη γονική μέριμνα για την προβλεπόμενη διαμονή σε περίπτωση που είναι ηλικίας κάτω των 18 ετών.

Η άδεια διαμονής ισχύει για ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για ένα έτος. Ο συνολικός χρόνος παραμονής δεν μπορεί να υπερβεί τη συνολική διάρκεια σπουδών προσαυξημένη κατά το ήμισυ. Επίσης μπορεί να χορηγείται άδεια διαμονής ισόχρονη με την ανώτατη διάρκεια φοίτησης του Προγράμματος σπουδών. Στο χρόνο αυτό προστίθεται ένα επιπλέον έτος για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Για την ανανέωση της άδειας παραμονής ο αλλοδαπός οφείλει, δυο μήνες πριν τη λήξη της, να υποβάλει στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας του αίτηση που να συνοδεύεται από όλα τα δικαιολογητικά (εκτός του πιστοποιητικού υγείας) που αναφέρονται στο άρθρο 6 του Π.Δ. 101/2008 (Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής για λόγους σπουδών).

Οι πληροφορίες για τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες εισόδου και διαμονής των φοιτητών τρίτων χωρών είναι διαθέσιμες τόσο στις ιστοσελίδες των Υπουργείων Παιδείας, Εσωτερικών και Εξωτερικών, όσο και στις ιστοσελίδες των ιδρυμάτων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Ακόμα, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να πληροφορηθούν από τις κατά τόπους προξενικές αρχές.

-Διαμονή

Για τις επιδόσεις των μη υποτρόφων φοιτητών δεν είναι εύκολο να συγκεντρωθούν πληροφορίες, δεδομένου ότι σύστημα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα είναι αρκετά χαλαρό σε ό,τι αφορά τις προϋποθέσεις εγγραφής των φοιτητών στα εξάμηνα σπουδών τους. Δεν είναι προϋπόθεση, δηλαδή, για την εγγραφή στο επόμενο εξάμηνο σπουδών να έχει επιτύχει ο φοιτητής σε ορισμένο αριθμό μαθημάτων. Ωστόσο, για την ανανέωση της άδειας διαμονής για την οποία ο φοιτητής θα πρέπει να φροντίσει δύο τουλάχιστον μήνες πριν λήξει εκτός από τη βεβαίωση της Σχολής ή του Τμήματος στο οποίο φοιτά από την οποία θα πρέπει να φαίνεται η εγγραφή του και η συμμετοχή του στις εξετάσεις, θα πρέπει επίσης να προσκομίσει και πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας από το οποίο να φαίνεται η πρόοδός του στα μαθήματα. Σχετικά με τους υποτρόφους φοιτητές, εκείνοι είναι υποχρεωμένοι για τη συνέχιση της υποτροφίας τους (αναλόγως βεβαίως με τους όρους της χορηγούμενης υποτροφίας) μετά το πέρας κάθε εξεταστικής- κάθε εξαμήνου να υποβάλλουν στο φορέα που τους χορηγεί την υποτροφία, αναλυτική βαθμολογία. Συχνά, οι φορείς που χορηγούν την υποτροφία δείχνουν ως ένα βαθμό επιείκεια απέναντι στους φοιτητές, ιδιαίτερα κατά τα πρώτα έτη των σπουδών, ενώ τα ποσοστά επιτυχίας τους ως προς την ολοκλήρωση των σπουδών, αναφορικά κυρίως με τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές, είναι ιδιαίτερα υψηλά.

-Περίοδος μετά την ολοκλήρωση των σπουδών των φοιτητών από τρίτες χώρες:

Δεν είναι δυνατό οι φοιτητές/ απόφοιτοι πλέον των τρίτων χωρών να παραμείνουν στην Ελλάδα μετά το πέρας των σπουδών τους. Σύμφωνα με τα άρθρα 12 παρ. 7 και 73 παρ. 3 του νόμου 3386/2005 συνάγεται έμμεσα πως ο αλλοδαπός φοιτητής δεν έχει δικαίωμα να ανανεώσει την άδειά του για άλλο λόγο και ως εκ τούτου, ενώ μετά τη λήξη της ισχύος της οφείλει να αναχωρήσει από την Ελλάδα, εκτός και εάν συνεχίσει τις σπουδές του σε μεταπτυχιακό επίπεδο ή στην περίπτωση ιατρικών σπουδών παραμένει στην Ελλάδα για απόκτηση ιατρικής ειδικότητας. Επιτρέπεται, εντούτοις, να μετατραπεί η άδεια διαμονής για σπουδές σε άδεια διαμονής για άλλο λόγο μόνο στην περίπτωση που ο υπό κρίση υπήκοος τρίτης χώρας πριν λάβει

την άδεια διαμονής για σπουδές είχε γίνει δεκτός στην Ελλάδα για λόγους οικογενειακής συνένωσης.

Υπάρχουν, εντούτοις, δύο περιπτώσεις όπου αλλοδαπός ο οποίος περάτωσε τις σπουδές του, ή που ολοκλήρωσε τον προβλεπόμενο ανώτατο χρόνο σπουδών του στην Ελλάδα, είναι δυνατόν να παραμείνει σε αυτήν. Η πρώτη είναι να έχει παντρευτεί Έλληνα υπήκοο ή υπήκοο κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η δεύτερη να έχει αναγνωρισθεί πολιτικός πρόσφυγας ή να υφίστανται στο πρόσωπό του οι προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας ή ως ανιθαγενής. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπήκοος τρίτης χώρας που είχε γίνει δεκτός στην Ελλάδα για λόγους οικογενειακής συνένωσης και κατόπιν μετέβαλε την άδεια διαμονής του σε άδεια διαμονής λόγω σπουδών, μπορεί μετά το πέρας των σπουδών του να παραμείνει στη χώρα μεταβάλλοντας την άδεια που κατείχε σε άλλου είδους άδεια διαμονής.

-Συμπεράσματα ανάλυσης του νομικού καθεστώτος που υπόκεινται οι αλλοδαποί φοιτητές

Στην Ελλάδα, ο αριθμός των φοιτητών υπηκόων τρίτων χωρών είναι αρκετά μικρός σε σχέση τόσο με το συνολικό αριθμό των φοιτητών στην Ελλάδα, όσο και με των αριθμό των φοιτητών υπηκόων τρίτων χωρών σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για πολλές δεκαετίες η Ελλάδα «εξάγει» φοιτητές, σε χώρες της Βαλκανικής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης κυρίως, τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Ο μεγαλύτερος αριθμός φοιτητών από κράτη της αλλοδαπής που έρχονται στην Ελλάδα με σκοπό τις σπουδές, προέρχεται από την Κύπρο. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση των φοιτητών από βαλκανικές χώρες για σπουδές στην Ελλάδα. Λόγω των υφισταμένων Διμερών Μορφωτικών Συμφωνιών του ελληνικού κράτους με τρίτα κράτη, στην Ελλάδα έχουν τη δυνατότητα να εισέλθουν με σκοπό τις σπουδές, λαμβάνοντας υποτροφία, υπήκοοι χωρών που δε συμμετέχουν στην Ε.Ε. όπως το Αζερμπαϊτζάν, η Αίγυπτος, η Αλβανία, η Αργεντινή, η Αρμενία, η Αυστραλία, η Γεωργία, η Ιορδανία, η Ινδία, το Ιράκ, το Ιράν, το Ισραήλ, η Κίνα, η Κολομβία, η Κροατία, το Μαρόκο, το Μεξικό, η Ν. Κορέα, η Ουκρανία, το Πακιστάν, το Περού, η Σερβία, το Μαυροβούνιο, η Συρία, η Τουρκία και η Τυνησία.

Ο αριθμός των υπηκόων τρίτων χωρών που θα φοιτήσουν στα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα κάθε χρόνο αποφασίζεται από το Υπουργείο Παιδείας. Μέτρα αποτροπής της κατάχρησης του δικαιώματος έλευσης στην Ελλάδα λόγω σπουδών εφαρμόζονται μέσω του αυστηρού πλαισίου χορήγησης θεώρησης εισόδου και αδειών διαμονής. Συγκεκριμένα, η διαδικασία της συνέντευξης ενώπιον

των προξενικών αρχών για τη χορήγηση θεώρησης εισόδου, η περιορισμένη χρονική διάρκεια της άδειας διαμονής (τα έτη σπουδών συν το ήμισυ τους και το προβλεπόμενο προπαρασκευαστικό έτος), η απαίτηση προσκόμισης βεβαιώσεων και πιστοποιητικού αναλυτικής βαθμολογίας από το οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα για την παρακολούθηση των σπουδών, καθώς και η αδυναμία αλλαγής του είδους της χορηγούμενης άδειας διαμονής αποτελεί μέτρο για την αντιμετώπιση της κατάχρησης της δυνατότητας εισόδου και διαμονής στη χώρα για «λόγους σπουδών». Ακόμα, ο υπήκοος τρίτης χώρας που έχει λάβει θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής για σπουδές μπορεί να αλλάξει εκπαιδευτικό ίδρυμα, καθώς και κατεύθυνση σπουδών, μόνο μία φορά και εντός του πρώτου έτους σπουδών του, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και υπό την πρόσθετη προϋπόθεση ότι δεν μπορεί να υπερβεί το συνολικό χρόνο διαμονής σπουδών προσαυξημένο κατά το ήμισυ που προβλεπόταν για τις αρχικές σπουδές. [12]

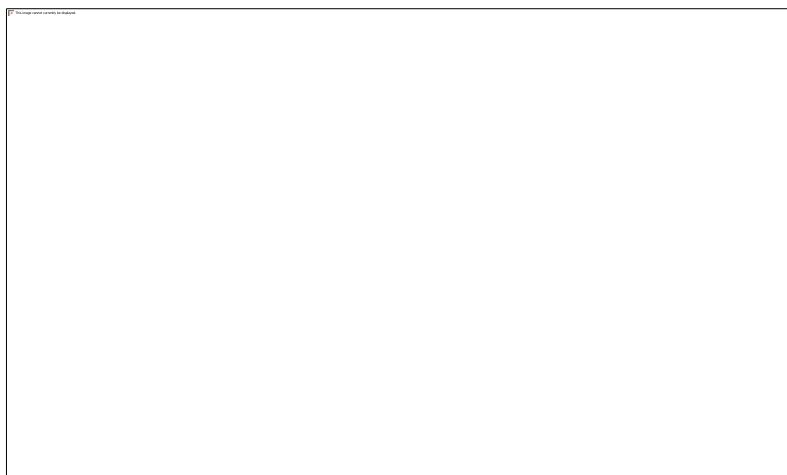
6. Προσέλκυση αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα- Στατιστική διερεύνηση για την περίοδο 2000-2010

Όσον αφορά στους φοιτητές που προέρχονται από χώρες-μέλη της ΕΕ, η μετάβαση στην Ελλάδα για σπουδές ακολουθεί τα πρότυπα που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο. Όσον αφορά στους φοιτητές που προέρχονται από

τρίτες χώρες, δηλαδή από χώρες που δεν ανήκουν στην ΕΕ, τα βασικά νομοθετήματα που ρυθμίζουν αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα τη νομική κατάσταση των αλλοδαπών φοιτητών τρίτων χωρών, που σπουδάζουν σε ελληνικά ΑΕΙ και ΤΕΙ, είναι ο νόμος 3386/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (και ειδικότερα οι διατάξεις των άρθρων 28-35 και 43 αυτού) και τα Προεδρικά Διατάγματα 101/2008 και 128/2008. Ο νόμος 3386/2005 αναφέρεται στην είσοδο διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια, ενώ το μεν Π.Δ. 101/2008 αναφέρεται στις προϋποθέσεις εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό τις σπουδές ή την εθελοντική εργασία, το δε Π.Δ. 128/2008 αναφέρεται στη διαδικασία εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας [10].

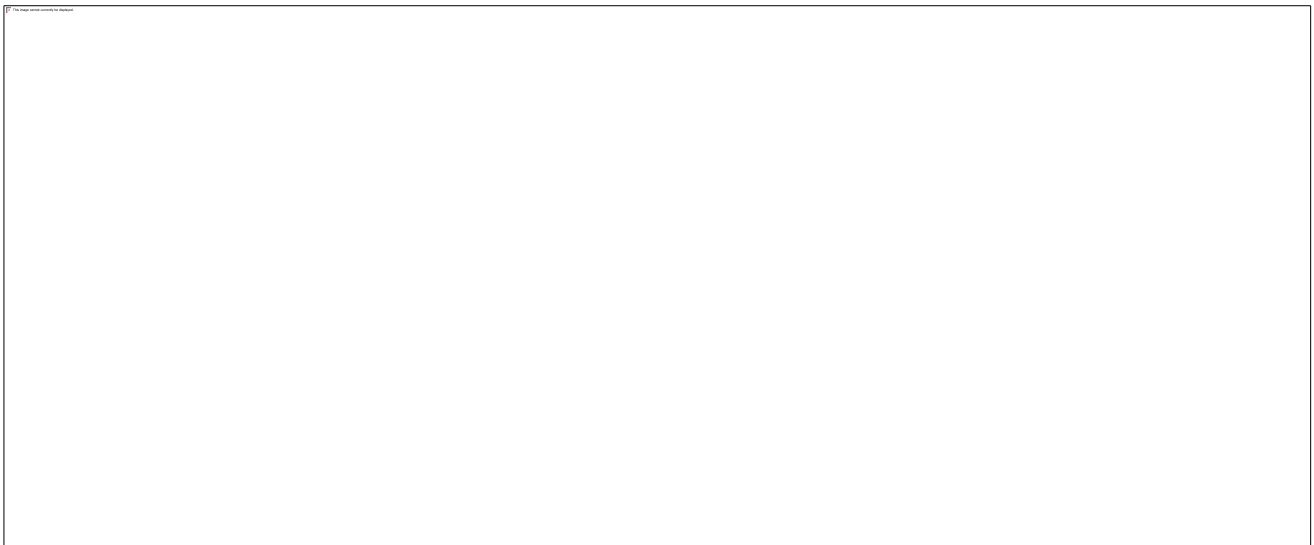
Μια πρώτη προσέγγιση του ζητήματος της φοίτησης των αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα κατά τον 20^ο αιώνα και συγκεκριμένα από το ακαδημαϊκό έτος 1929 έως το ακαδημαϊκό έτος 2000 έγινε το 2006 [11]. Η πρώτη αυτή προσέγγιση έχει χαρακτήρα καταγραφής και στατιστικής διερεύνησης και ανάλυσης των διαθέσιμων στοιχείων. Σύμφωνα με τα πορίσματα της έρευνας οι ξένοι απόφοιτοι δεν βρίσκουν εύκολα το δρόμο της επανόδου όταν οι πολιτικές συνθήκες στη χώρα τους παραμένουν αρνητικές, ενώ η επιστροφή θεωρείται δεδομένη όταν λόγω της επιστημονικής τους εξειδίκευσης και των ευνοϊκών συνθηκών της αγοράς εργασίας πρόκειται να ενταχθούν στην αρχηγεία της χώρας τους ή να επωφεληθούν από τη συγκρότηση μηχανισμών ανοδικής κοινωνικής κινητικότητας [11].

Για τη δεκαετία 2000-2010, όπως προκύπτει από τα διαθέσιμα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας και σύμφωνα με το Διάγραμμα 1, φαίνεται ότι ο αριθμός των αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα βαίνει συνεχώς αυξανόμενος. Για την ακρίβεια μέσα σε μία 10ετία έχει υπερτριπλασιαστεί.

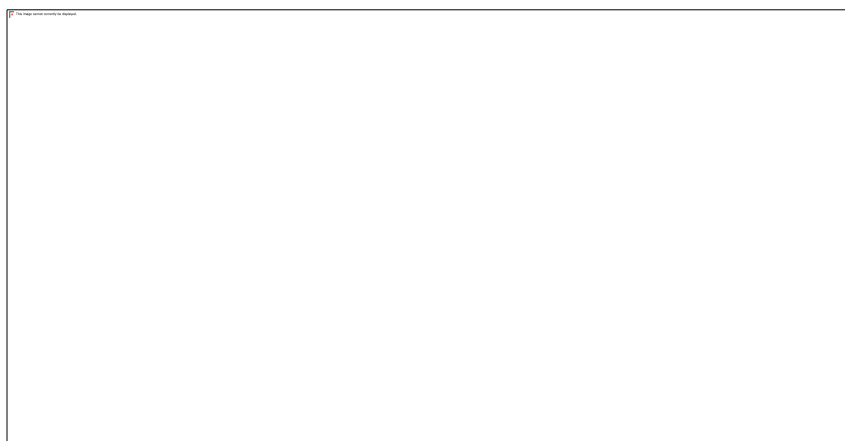
Διάγραμμα 1: Σύνολο αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα (2000-2010) [Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Στα Διαγράμματα 2-6 παρουσιάζεται αναλυτικά η διακύμανση του αριθμού των αλλοδαπών φοιτητών ανά ακαδημαϊκό έτος και ανά ήπειρο. Όπως φαίνεται, ο αριθμός των φοιτητών που προέρχονται από την Ευρώπη, την Αφρική και την Αμερική παρουσιάζει μία σταθερή αύξηση. Αντίθετα ο αριθμός των φοιτητών από την Ασία και την Ωκεανία, παρά την αύξηση κατά την 5ετία 2000-2005, παρουσιάζει μία απότομη μείωση το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006 και παραμένει σε χαμηλά ποσοστά.

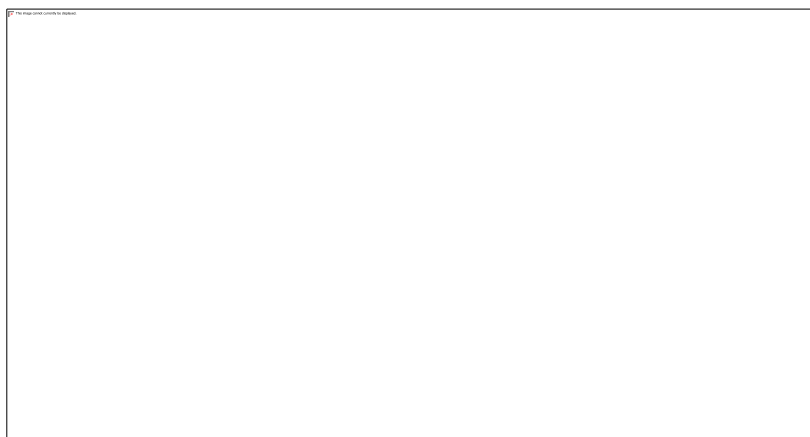
Διαγράμματα 2-6: Σύνολο αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα ανά ήπειρο (2000-2010)[Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Στο Διάγραμμα 7 απεικονίζεται η ποσοστιαία κατανομή των αλλοδαπών φοιτητών ανά έτος με βάση το κοινωνικό τους φύλο, όπου φαίνεται ότι η συμμετοχή των γυναικών στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση βαίνει συνεχώς αυξανόμενη. Σε σχέση πάντως με παλαιότερες δεκαετίες, όπου το ποσοστό της παρουσίας των γυναικών στην εκπαίδευση ήταν της τάξης του 30% [11], υπάρχει πλέον μία σχετική ισοκατανομή στα ποσοστά ανδρών και γυναικών που σπουδάζουν.

Διάγραμμα 7: Ποσοστιαία κατανομή αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα ανά φύλο κατά τα έτη 2000-2010 [Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Στο Διάγραμμα 8 παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των αλλοδαπών φοιτητών με βάση την ήπειρο από την οποία προέρχονται για το σύνολο της δεκαετίας 2000-2010. Η πλειοψηφία αυτών προέρχεται από την Ευρώπη με ποσοστό 66% και ακολουθεί η Ασία με ποσοστό 25%. Το μεγάλο ποσοστό των Ευρωπαίων φοιτητών στα ελληνικά πανεπιστήμια προκύπτει αφενός λόγω της ύπαρξης αυξημένου αριθμού Κύπριων φοιτητών και αφετέρου λόγω της ευκολότερης μετακίνησης των Ευρωπαίων πολιτών εντός της ΕΕ, σε σχέση με τους πολίτες τρίτων χωρών.

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία γεωγραφική κατανομή προέλευσης αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα (2000-2010) [Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Η ποσοστιαία κατανομή των αλλοδαπών φοιτητών με βάση την ήπειρο από την οποία προέρχονται αναλυτικά για κάθε ακαδημαϊκό έτος από το 2000 έως το 2010 παρουσιάζεται στα Διαγράμματα 9-18. Τα ποσοστά των φοιτητών που προέρχονται

από την Αμερική, την Αφρική και την Ωκεάνια δεν παρουσιάζουν αξιοσημείωτες μεταβολές. Αντίθετα το ποσοστό των φοιτητών που προέρχεται από την Ευρώπη εμφανίζει σημαντική αύξηση, σε αντίθεση με το ποσοστό των φοιτητών που προέρχονται από την Ασία, το οποίο μετά το 2005 εμφανίζει, όπως προαναφέρθηκε, σημαντική μείωση.

Διαγράμματα 9-18: Ποσοστιαία γεωγραφική κατανομή προέλευσης αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα ανά έτος (2000-2010) [Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Στα Διαγράμματα 19 και 20 παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των αλλοδαπών φοιτητών με βάση το φύλο και τη γεωγραφική τους προέλευση. Αξίζει να σημειωθεί ότι όσον αφορά στην Ευρώπη το ποσοστό των γυναικών που ακολουθούν την τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό των ανδρών, σε αντίθεση με την Ασία και την Αφρική.

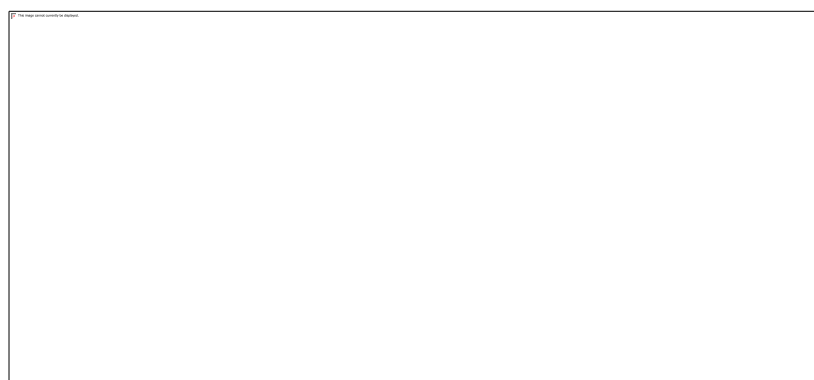

Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή αλλοδαπών φοιτητών με βάση το φύλο και την προέλευση (2000-2010)
[Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

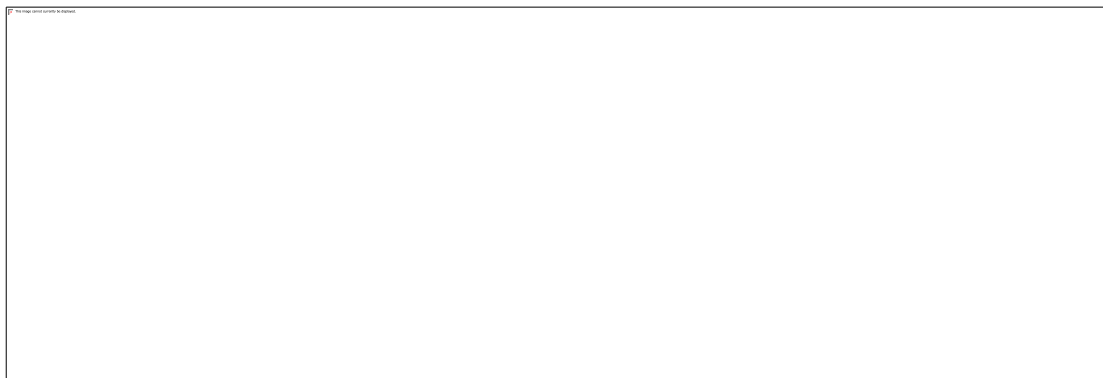
Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή αλλοδαπών φοιτητών με βάση το φύλο και την προέλευση (2000-2010)
[Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Στο Διάγραμμα 21 φαίνεται η ποσοστιαία κατανομή των αλλοδαπών φοιτητών στα Πανεπιστήμια της Ελλάδας. Σχεδόν το 50% των αλλοδαπών φοιτητών επιλέγουν τα Πανεπιστήμια Θεσσαλονίκης και Αθηνών, με σχετική ισοκατανομή μεταξύ τους.

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή αλλοδαπών φοιτητών στα ελληνικά Πανεπιστήμια (2000-2010) [Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Τέλος, στο Διάγραμμα 22 παρουσιάζεται ανά πανεπιστήμιο η κατανομή των φοιτητών με βάση το φύλο.

Διάγραμμα 22: Ποσοστιαία κατανομή αλλοδαπών φοιτητών στα ελληνικά Πανεπιστήμια με βάση το φύλο (2000-2010) [Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Με δεδομένη την αυξημένη δυσκολία εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας που εκ των πραγμάτων δυσχεραίνει την πρόσβαση, στους παράγοντες που καθιστούν τα ελληνικά πανεπιστήμια στη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα ελκυστικούς προορισμούς για τους αλλοδαπούς προπτυχιακούς φοιτητές περιλαμβάνονται:

- α) η έλλειψη «πολιτισμικής απόστασης» μεταξύ των χωρών αποστολής και της χώρας υποδοχής,
- β) η πολιτική προσέλκυσης αλλοδαπών φοιτητών εκ μέρους του ελληνικού κράτους στο πλαίσιο διακρατικών συμφωνιών ή γεωπολιτικών συμμαχιών η οποία καταλήγει στη θέσπιση συγκεκριμένων ποσοστρώσεων εισαγωγής αλλοδαπών φοιτητών,
- γ) η σχετικά ευχερής εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση,
- δ) η ελαστικότητα της φοίτησης και η παροχή ατελεύτητων ευκαιριών για την κατοχύρωση μαθημάτων και
- ε) η θέσπιση χαμηλών διδάκτρων και εξετάστρων ή και η δωρεάν φοίτηση.

Κατά συνέπεια, πρέπει μάλλον να υποστηρίξουμε την άποψη ότι η προσέλκυση αλλοδαπών φοιτητών δεν αποτελεί απόρροια της φήμης που απολαμβάνουν τα ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα στο διεθνές ακαδημαϊκό περιβάλλον. Απεναντίας, η φοιτητική μετανάστευση στην Ελλάδα προκύπτει μάλλον από παράγοντες που οδηγούν στη λειτουργική σύνδεση πολιτικών επιλογών, οικονομικών σκοπιμοτήτων και πολιτισμικών συγκλίσεων. Ανταποκρίνεται δηλαδή στη φυγή των μεταναστών φοιτητών από τις χώρες αποστολής για λόγους που σχετίζονται με την ανυπαρξία ακαδημαϊκών θεσμών ή το υποβαθμισμένο επίπεδο της παρεχόμενης εκπαίδευσης, την πολιτική καταπίεση, την εμπλοκή σε πολεμικές συρράξεις, τη δημογραφική πίεση και την οικονομική εξαθλίωση, αλλά και στην ετοιμότητα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος που χωρίς να έχει τις απαραίτητες εκπαιδευτικές-θεσμικές υποδομές κατορθώνει να εντάσσει τους

μετανάστες φοιτητές στα ελληνικά εκπαιδευτικά δρώμενα. Στην Ελλάδα διαπιστώνεται ιστορικά ότι υπάρχει βούληση προσέλκυσης ξένων φοιτητών, αλλά όχι πάντα συστηματική πολιτική, συγκροτημένη σε θεσμικά πλαίσια για την παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών [11].

Στατιστικά στοιχεία 2011-2012

Στην συνέχεια αναλύονται πιο αναλυτικά τα στοιχεία των δύο πρόσφατων χρόνων ώστε να δούμε αν η τάση είναι ανοδική.[24]

Τα στοιχεία αναλύονται ανα περιοχή:

Ευρωπαϊκή ένωση:

(συμπεριλαμβάνοντας φοιτητές με προέλευση την Κύπρο)

	ΣΥΝΟΛΟ	APPENEΣ	ΘΗΛΕΙΣ
2012	1891	725	1166
2011	1900	779	1121

Βαλκάνια

	ΣΥΝΟΛΟ	APPENEΣ	ΘΗΛΕΙΣ
2012	578	184	394
2011	550	164	386

Λοιπή Ευρώπη

	ΣΥΝΟΛΟ	APPENEΣ	ΘΗΛΕΙΣ
2012	192	44	148
2011	205	48	157

Αφρική

	ΣΥΝΟΛΟ	APPENEΣ	ΘΗΛΕΙΣ
2012	30	13	17
2011	51	28	23

Αμερική

	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ
2012	124	49	75
2011	148	58	90

Ασία

	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ
2012	124	74	95
2011	148	79	108

Ωκεανία

	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ
2012	22	9	13
2011	23	10	13

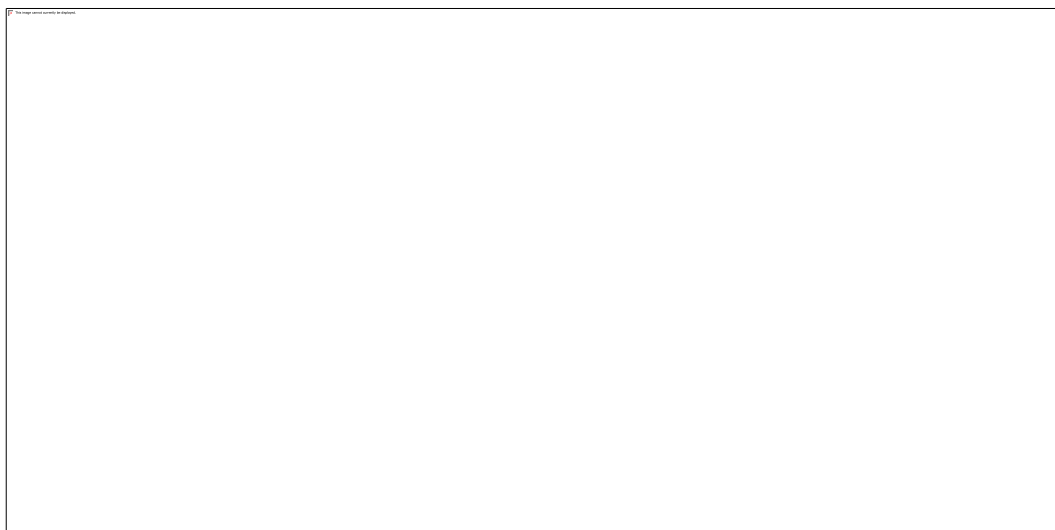
Ελλάδα

	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ
2012	42313	17271	25042
2011	38052	15250	22802

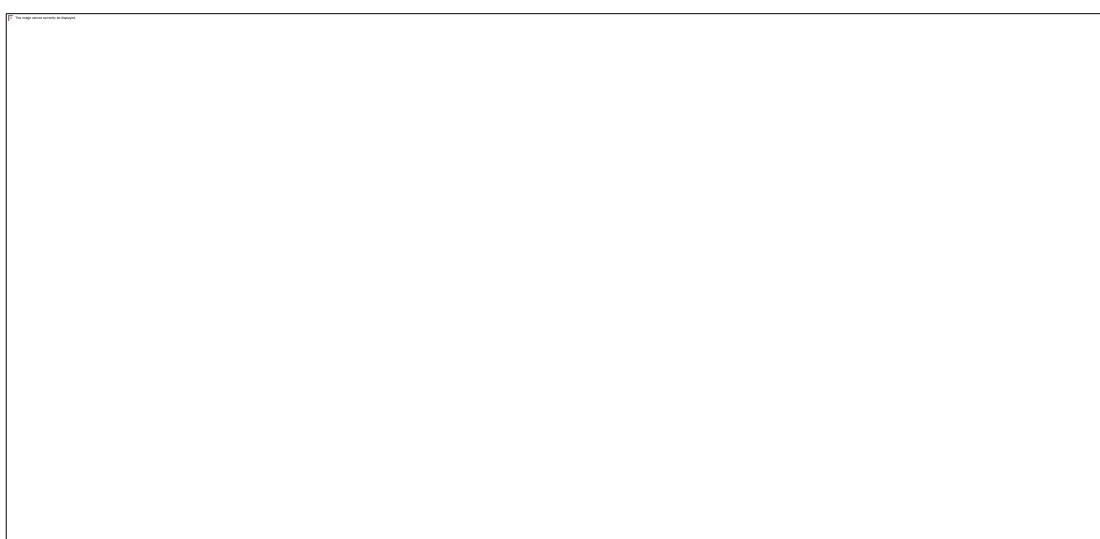
Άγνωστη

	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ
2012	275	125	150
2011	104	50	54

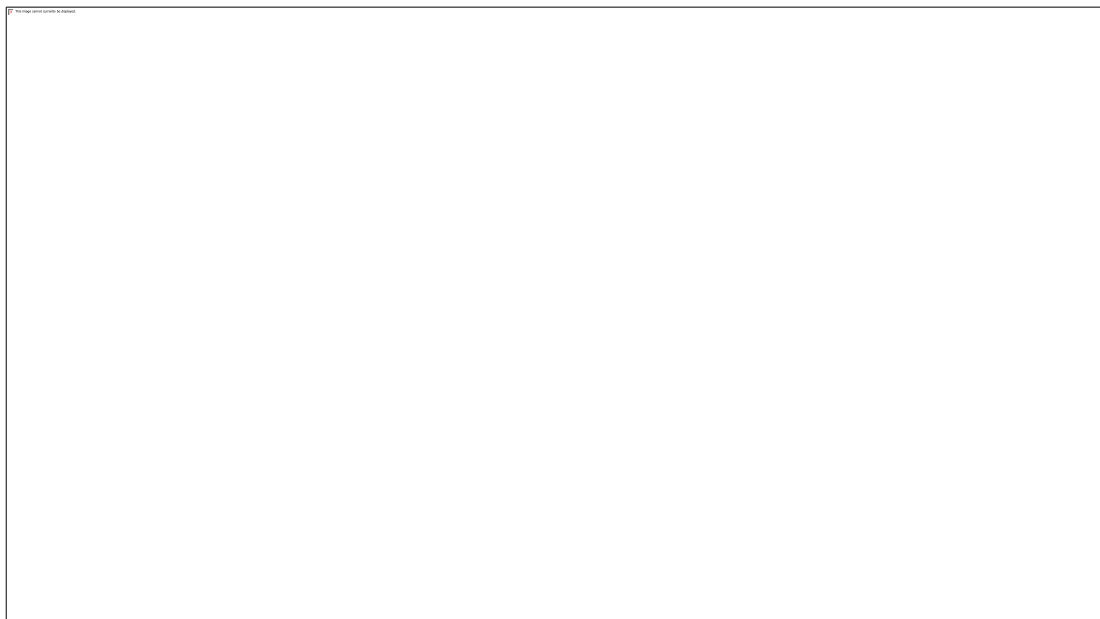
Στη συνέχεια για καλύτερη άποψη του πληθυσμού παρατίθενται συγκριτικοί πίνακες περιλαμβάνοντας τους φοιτητες της Ελλάδας και της Κύπρου (που αποτελούν συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος του συνόλου των φοιτητών). Επίσης φαίνεται και το φύλλο ανά προέλευση. (διάγραμμα 23,24,25)

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή όλων φοιτητών στα ελληνικά Πανεπιστήμια με βάση το φύλο και τη προέλευση (2011-2012) [Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Διάγραμμα 24: Ποσοστιαία κατανομή αλλοδαπών φοιτητών στα ελληνικά Πανεπιστήμια με βάση το φύλο (2011-2012) [Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

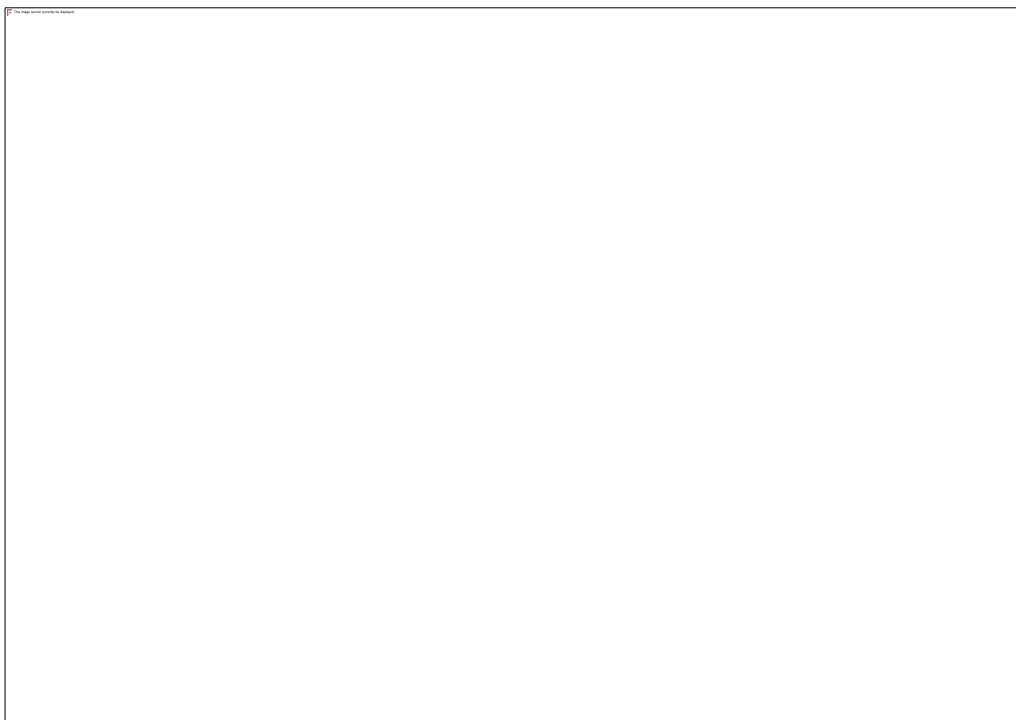
Διάγραμμα 25: Ποσοστιαία κατανομή αλλοδαπών φοιτητών (χωρίς να περιλαμβάνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση) στα ελληνικά Πανεπιστήμια με βάση το φύλο (2011-2012) [Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Στο σύνολο των αλλοδαπών φοιτητών παρατηρείται μικρή αυξομείωση ενώ το φαινόμενο που είχε παρατηρηθεί παλαιότερα ότι η εισροή από τρίτες χώρες στην πλειοψηφία τους ήταν αρρένες έχει εκκλείψει.

Κατά απόλυτο αριθμό φοιτητών η προέλευση των φοιτητών παρέμεινε ίδια ενώ η φθίνουσα σειρά των τόπων προέλευσης έχει ως εξής:

- Ευρωπαϊκή Ένωση
- Βαλκάνια
- Λοιπή Ευρώπη
- Ασία
- Αφρική
- Ωκεανία

Τέλος μία άλλη ενδιαφέρουσα μετρική είναι ο αριθμός υποψήφιων σπουδαστών που παρακολουθούν μαθήματα της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Ο αριθμός αυτός μειώνεται σταδιακά τα τελευταία χρόνια και είναι αντίκτυπο των περικοπών στον τομέα της παιδείας. Παρατίθεται παρακάτω σχετικός πίνακας:

Διάγραμμα 26: Αριθμός μαθητών που παρακολούθησαν μαθήματα της νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας (2009-2014) [Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.]

Κριτική Αποτίμηση της βιβλιογραφίας

Στις προηγούμενες ενότητες αναλύθηκε η σημασία της διεθνοποίησης της εκπαίδευσης, ο τρόπος εφαρμογής της στην πράξη, εξετάστηκαν παραδείγματα εφαρμογής της (συνεργασίες πανεπιστημίων, ανταλλαγές φοιτητών κλπ). Εξετάστηκε το φαινόμενο διαχρονικά στην Ελλάδα εστιάζοντας κυρίως στην εισροή φοιτητών μιας και οι πλατφόρμα που θα δημιουργηθεί απευθύνεται σ' αυτό το κοινό.

Εστιάζοντας στην εισροή φοιτητών από τρίτες χώρες αρχικά παρατηρείται μικρό ποσοστό αλλοδαπών φοιτητών σε σχέση με τους Έλληνες, γεγονός το οποίο αφενός μεν οφείλεται στη πρακτική δυσκολία της γλώσσας αφετέρου δε σε μια εσωστρέφεια των πανεπιστημίων που λόγω και των ιστορικών συγκυριών, μόνο από τη περίοδο της μεταπολίτευσης και έπειτα άρχισαν ουσιαστικές προσπάθειες

προσέλκυσης αλλοδαπών φοιτητών, ενώ μέχρι τότε ο κύριος όγκος των λιγοστών αλλοδαπών φοιτητών προερχόταν από χώρες με λιγοστές υποδομές ανωτάτων σπουδών.

Τα ελληνικά πανεπιστήμια αποτελούν μια ευκαιρία εφόσον θεωρούνται μια «πόρτα προς τη Δύση», που ιστορικά συνδέεται με υψηλότερο βιοτικό επίπεδο για τον μέσο πολίτη. Ο μέσος αλλοδαπός φοιτητής αναζητά ένα υψηλό επίπεδο πανεπιστημιακής παιδείας, σε σύγχρονες υποδομές με προοπτική να του επιτραπεί να ξεπεράσει τυχόν περιορισμούς που ισχύουν στον τόπο προέλευσής του. Για την εξακρίβωση των προαναφερθέντων θα διεξαχθεί έρευνα ερωτηματολογίων, με σκοπό τη διερεύνηση των συνθηκών που αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί φοιτητές στην Ελλάδα και τον έλεγχο των παραμέτρων που τους οδήγησε στην επιλογή των ελληνικών πανεπιστημίων και στη συνέχιση ή όχι των σπουδών τους σε αυτά.

B. Μεθοδολογία Ποσοτικής έρευνας

(ΕΚΚΡΕΜΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΜΠΕΙ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ)

Στόχος- Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα που έχει ως στόχο να απαντήσει η έρευνα που διεξήχθη είναι:

Α) Κατά πόσο οι αλλοδαποί φοιτητές είναι ικανοποιημένοι από τις υπάρχουσες κρατικές υποδομές και παροχές προς τους φοιτητές και τους ωθεί στην παραμονή και απασχόληση τους στην Ελλάδα

Β) Σε τι βαθμό επιτυγχάνεται ο στόχος της εκπαίδευσης δεδομένων των προσδοκιών που έχει ο φοιτητής και των δυσκολιών που συνάντησε λόγω του ξένου προς αυτόν περιβάλλοντος και γλώσσας.

Γ) Κατά πόσο οι υποδομές ενημέρωσης ήταν σε θέση να δώσουν μια ολοκληρωμένη άποψη της πραγματικότητας όσον αφορά τις σπουδές στην Ελλάδα

Δειγματοληψία

Στη στατιστική συχνά θέλουμε να εκτιμήσουμε την τιμή μίας παραμέτρου ενός πληθυσμού. Επειδή πρακτικά είναι δύσκολο ή και αδύνατο να έχουμε στοιχεία για όλο τον πληθυσμό, καταφεύγουμε στην επιλογή ενός πεπερασμένου υποσυνόλου του. Το υποσύνολο αυτό ονομάζεται τυχαίο δείγμα. Η διαδικασία επιλογής του τυχαίου δείγματος ονομάζεται δειγματοληψία.[30]

Το ερωτηματολόγιο για τη διεξαγωγή έρευνας σχετικά με την εμπειρία των αλλοδαπών φοιτητών, διαμοιράστηκε σε διακόσιους περίπου αλλοδαπούς φοιτητές σε όλη την Ελλάδα μέσω των κοινωνικών δικτύων και mailing-lists αλλοδαπών φοιτητών που μένουν σε φοιτητικές διαφόρων ελληνικών πόλεων, κυρίως Αθήνας και Θεσσαλονίκης εφόσον εκεί βρίσκεται ο μεγαλύτερος όγκος του πληθυσμού. Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε συνολικά σε διακόσιους (200) συνολικά περίπου φοιτητές από τους οποίους μεγάλο ποσοστό δεν απάντησε. Τα ερωτηματολόγια που συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν ανέρχονται στα

////////////////////////////////////

Το δείγμα δεν είναι αντιπροσωπευτικό.

Ερευνητικό Εργαλείο

Ένα καλά σχεδιασμένο ερωτηματολόγιο μπορεί να εξυπηρετήσει άριστα τους σκοπούς μιας μελέτης.[21] Στο ερωτηματολόγιο που χρησιμο ποιήσαμε είχαμε δύο τύπους ερωτήσεων: τις κλειστές και τις ανοιχτές. Με τις ερωτήσεις κλειστού τύπου

αποσπούμε τη γνώμη αυτού που απαντά συμφωνώντας ή όχι σε μία κλίμακα πιθανών απαντήσεων που ξεκινάνε από «1=Καθόλου» μέχρι και «5=σε μεγάλο Βαθμό». Με τις κλειστές ερωτήσεις κατηγοριοποιούνται ευκολότερα οι απαντήσεις και διευκολύνεται η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων. Έχει διαπιστωθεί ότι τα υποκείμενα μιας έρευνας αντιδρούν λιγότερο όταν πρέπει να συμπληρώσουν ερωτηματολόγιο κλειστού τύπου. Οι ανοιχτές ερωτήσεις, στο τέλος του ερωτηματολογίου, επέτρεπαν στον ερωτώμενο να απαντήσει ελεύθερα και με λεπτομέρεια και στον ερευνητή να κωδικοποιήσει θεματολογικά τις απαντήσεις. Βασικό μειονέκτημα του συγκεκριμένου ερευνητικού εργαλείου ήταν ότι σε μερικά ερωτηματολόγια οι ανοιχτές ερωτήσεις έμειναν αναπάντητες, καθώς και ότι δεν υπήρχε τρόπος να διασφαλίσει κανείς την ειλικρίνεια και αξιοπιστία των ερωτώμενων. Σε κάθε περίπτωση στόχος είναι να δοθεί η δυνατότητα στα υποκείμενα να απαντήσουν αβίαστα για να αντληθούν πληροφορίες αναφορικά με τα ερευνητικά ερωτήματα. Το ερωτηματολόγιο που επιλέξαμε συγκροτήθηκε μετά από μελέτη των στόχων που θέσαμε και με βάση τη βιβλιογραφική έρευνα για το σχεδιασμό των ερωτηματολογίων [23].

Το ερωτηματολόγιο το οποίο δημιουργήθηκε ηλεκτρονικά χρησιμοποιώντας την ηλεκτρονική εφαρμογή “google forms”, χωρίζεται σε τέσσερις θεματικές ενότητες:

A-Δημογραφικά στοιχεία .

Οι ερωτήσεις αυτής της θεματικής ενότητας έχουν στόχο τον προσδιορισμό των βασικών χαρακτηριστικών του ερωτηθέντος, και βοηθούν στην κατηγοριοποίηση των υπόλοιπων απαντήσεων της έρευνας.

B-Δυσκολίες αλλοδαπών φοιτητών.

Οι ερωτήσεις αυτής της ενότητας είχαν στόχο να απαντήσουν στο ερευνητικό ερώτημα Β (ποιότητα εκπαίδευσης).

Γ-Στάσεις/αντιλήψεις αλλοδαπών φοιτητών.

Οι ερωτήσεις αυτής της ενότητας είχαν στόχο να απαντήσουν στο ερευνητικό ερώτημα Α (κρατικές παροχές προς φοιτητές).

Δ-Προτάσεις των αλλοδαπών φοιτητών.

Οι ερωτήσεις αυτής της ενότητας είχαν στόχο να απαντήσουν στα ερευνητικά ερωτήματα Α (απασχόληση στην Ελλάδα) και Γ (αξιολόγηση των υπάρχοντων μέσων ενημέρωσης).

Το ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο Παράρτημα.

Γ. Περιγραφή ηλεκτρονικής πλατφόρμας που χρησιμοποιήθηκε

Το ιστολόγιο που δημιουργείται έχει ως κεντρικό στόχο την ενημέρωση του κοινού που ενδιαφέρεται να σπουδάσει στην Ελλάδα, κατά συνέπεια ενημέρωση για τη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος, των υποδομών, υποτροφιών των ελληνικών πανεπιστημίων. Αλλά και του νομικού καθεστώτος που ισχύει για τη διαμονή στην Ελλάδα καθώς όπως παρατηρήθηκε και από τη βιβλιογραφική και στατιστική έρευνα μεγάλο μέρος των αλλοδαπών φοιτητών προέρχονται από χώρες που δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή ένωση.

Για τη δημιουργία του ιστολογίου μας θεωρήθηκε ορθό να χρησιμοποιηθεί ένα ευρέως διαδεδομένο συστήματα διαχείρισης περιεχομένου το Wordpress. Η χρήση ενός ιστότοπου με CMS θεωρήθηκε ενδεδειγμένη στη περίπτωση μας για τους εξής λόγους:

- Παρέχει εύκολη ανανέωση περιεχομένου χωρίς ο χρήστης να απαιτείται να έχει ιδιαίτερες δεξιότητες διαχείρισης ιστοσελίδων.

- Παρέχει συμβατότητα με το μεγαλύτερο μέρος των περιηγητών αναζήτησης διαδικτύου (browsers), και υλοποιεί μεγάλο μέρος των προδιαγραφών ασφαλείας που απαιτούν οι διαδικτυακές εφαρμογές.

- Είναι επεκτάσιμο, υπό την έννοια υπάρχει υλοποιημένος μεγάλος αριθμός βιβλιοθηκών (modules), οι οποίες είναι ανοιχτού κώδικα και μπορούν να ικανοποιήσουν απαιτήσεις που θα εμφανιστούν στο μέλλον.

- Την παροχή εργαλείων για την απόκτηση δημοτικότητας στις διάφορες μηχανές αναζήτησης (SEO, seartch engine optimization)/

Συστήματα Διαχείρισης Περιεχομένου

Τα Συστήματα Διαχείρισης Περιεχομένου (ΣΔΠ, Content Management Systems, CMS) είναι διαδικτυακές εφαρμογές που επιτρέπουν την online τροποποίηση του περιεχομένου ενός δικτυακού τόπου.

Οι διαχειριστές μέσω του διαδικτύου ενημερώνουν το περιεχόμενο στο ΣΔΠ, το οποίο είναι εγκατεστημένο σ' ένα διακομιστή. Οι αλλαγές αυτές γίνονται αυτόματα διαθέσιμες πάλι μέσω του διαδικτύου, σε όλους τους επισκέπτες και χρήστες του δικτυακού τόπου.

Η διαχείριση περιεχομένου ιστοσελίδων (WCM) είναι ένα σύστημα CMS σχεδιασμένο για να απλοποιήσει τη δημοσίευση του δικτυακού περιεχομένου των web-sites και των κινητών συσκευών, μεταξύ άλλων, επιτρέπει στους δημιουργούς περιεχομένου να υποβάλουν περιεχόμενο χωρίς να απαιτεί τεχνική γνώση HTML ή μεταφόρτωση των αρχείων.

Πολλά web-based συστήματα διαχείρισης περιεχομένου υφίστανται τόσο Ανοιχτού Κώδικα όσο και με εμπορικά κατωχυρωμένα πνευματικά δικαιώματα. Ωστόσο, αυτός είναι ένας τομέας στον οποίο το OSS (Open Source Software) έχει αποκτήσει δεσπόζουσα θέση έναντι των ιδιοκτησιακής μορφής ομολόγων του.

Το WordPress είναι ένα ελεύθερο και ανοικτού κώδικα λογισμικό ιστολογίου και πλατφόρμα δημοσιεύσεων, γραμμένο σε PHP και MySQL. Έχει πολλές δυνατότητες,

συμπεριλαμβανομένων μιας αρχιτεκτονικής για πρόσθετες λειτουργίες, και ενός συστήματος προτύπων. Το WordPress χρησιμοποιείται σε περισσότερα από το 14% των 1.000.000 μεγαλύτερων ιστότοπων.

Παραπάνω από το 50% των top 100 websites στον κόσμο τρέχουν σήμερα σε WordPress, πράγμα που είναι σχεδόν απίστευτο εάν το συγκρίνουμε με το 27% που ήταν το 2010. Το ποσοστό αυτό προβλέπεται να αυξηθεί στα επόμενα χρόνια. Σήμερα, το WordPress έχει δώσει πνοή σε χιλιάδες blogs που είναι ιδιαίτερα δημοφιλή και έχουν μεγάλη επισκεψιμότητα. Για τους παραπάνω λόγους αποτελεί ένα πολύ δυνατό εργαλείο με αρκετά modules (πρόσθετα στοιχεία), τα οποία θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην επεκτασιμότητα της πλατφόρμας. Τα WordPress plugins ή πρόσθετα που είναι ανοιχτούς κώδικα και αριθμούν περίπου στις 24.000.[19]

Κυκλοφόρησε για πρώτη φορά στις 27 Μαΐου 2003, από τον Matt Mullenweg ως παραλλαγή του b2/cafelog. Από τον Φεβρουάριο του 2011, η έκδοση 3.0 έχει ληφθεί περισσότερες από 32,5 εκατομμύρια φορές.

Το WordPress έχει ένα σύστημα προτύπων ιστού το οποίο χρησιμοποιεί έναν επεξεργαστή προτύπων. Οι χρήστες του μπορούν να αλλάζουν τη θέση διαφόρων στοιχείων του γραφικού περιβάλλοντος χωρίς να χρειάζεται να επεξεργάζονται κώδικα PHP ή HTML. Μπορούν επίσης να εγκαθιστούν και να αλλάζουν μεταξύ διαφόρων οπτικών θεμάτων. Μπορούν ακόμα να επεξεργαστούν τον κώδικα PHP και HTML στα οπτικά θέματα, προκειμένου να επιτύχουν προχωρημένες τροποποιήσεις. Το WordPress έχει επίσης δυνατότητα ενσωματωμένης διαχείρισης συνδέσμων, μόνιμους συνδέσμους οι οποίοι είναι φιλικόι προς τις μηχανές αναζήτησης, δυνατότητα ανάθεσης πολλαπλών κατηγοριών και υποκατηγοριών στα άρθρα, και υποστήριξη για ετικέτες στα άρθρα και τις σελίδες. Συμπεριλαμβάνονται επίσης αυτόματα φίλτρα, τα οποία παρέχουν προτυποποιημένη μορφοποίηση του κειμένου (για παράδειγμα μετατροπή των διπλών εισαγωγικών σε «έξυπνα» εισαγωγικά (δηλαδή " " σε " "). Το WordPress υποστηρίζει επίσης τα πρότυπα Trackback και Pingback για προβολή συνδέσμων προς άλλους ιστότοπους, οι οποίοι με τη σειρά τους έχουν συνδέσμους προς μια δημοσίευση ή άρθρο. Τέλος, το WordPress έχει μια πλούσια αρχιτεκτονική πρόσθετων λειτουργιών, η οποία επιτρέπει στους χρήστες και στους προγραμματιστές να επεκτείνουν τη λειτουργικότητά του πέρα από τις δυνατότητες οι οποίες αποτελούν μέρος της βασικής εγκατάστασης.

Διατίθενται εγγενείς εφαρμογές για το Android, το iPhone/iPod Touch, το iPad, το Windows Phone 7 και το BlackBerry οι οποίες παρέχουν πρόσβαση σε μερικές από

τις δυνατότητες του πίνακα διαχείρισης του WordPress, και λειτουργούν με ιστολόγια στο WordPress.com και με πολλά σε WordPress.org.[20]

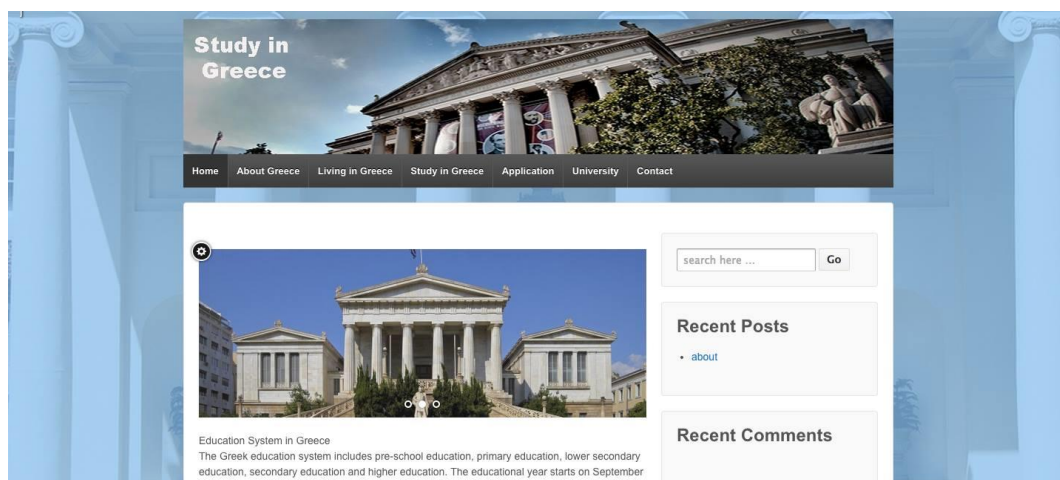
Όλοι αυτοί οι λόγοι με ώθησαν να χρησιμοποιήσω το WordPress, καθώς οι απαιτήσεις μας θα καλυφθούν με ελάχιστο κόστος εφόσον πρόκειται για τεχνολογία ανοιχτού κώδικα, οι διαχειριστές περιεχομένου της ιστοσελίδας δεν απαιτείται να έχουν ιδιαίτερη εκπαίδευση και τέλος μπορεί να καλύψει πληρέστατα τις προδιαγραφές που τίθενται.

Περιεχόμενο του Ιστότοπου

Ο ιστότοπος συγκροτείται από τις εξής θεματικές ενότητες:

- γενικές ιστορικές πληροφορίες για την Ελλάδα, το πολίτευμα τη θρησκεία το τραπεζικό σύστημα
- πληροφορίες για την καθημερινή ζωή στην Ελλάδα, το κόστος ζωής τα μέσα μαζικής μεταφοράς και συνήθειες των Ελλήνων
- πληροφορίες σχετικά με το εκπαιδευτικό σύστημα, τις διαδικασίες εγγραφής τα πανεπιστήμια, και τις υποτροφίες στην Ελλάδα προς τους αλλοδαπούς φοιτητές
- πληροφορίες σχετικά με την έκδοση άδεια παραμονής προς τους φοιτητές
- πληροφορίες σχετικά με τα πανεπιστήμια, τα τμήματα που υπάρχουν ανά κλάδο και συνδέσμους των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων
- live chat μεταξύ των επισκεπτών της σελίδας, καθώς και forum αναρτήσεων με σκοπό τη δημιουργία και συσπείρωση μια κοινότητας μεταξύ των φοιτητών που τυχόν αντιμετωπίζουν κοινά προβλήματα

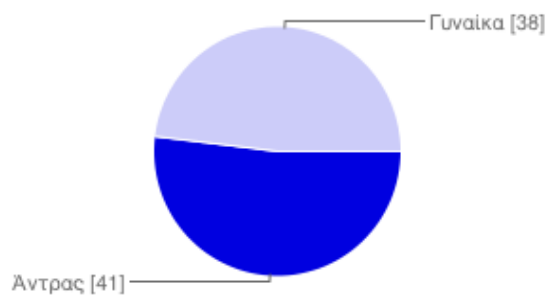
Παρατίθεται ένα ενδεικτικό στιγμιότυπο της κεντρικής ιστοσελίδας:

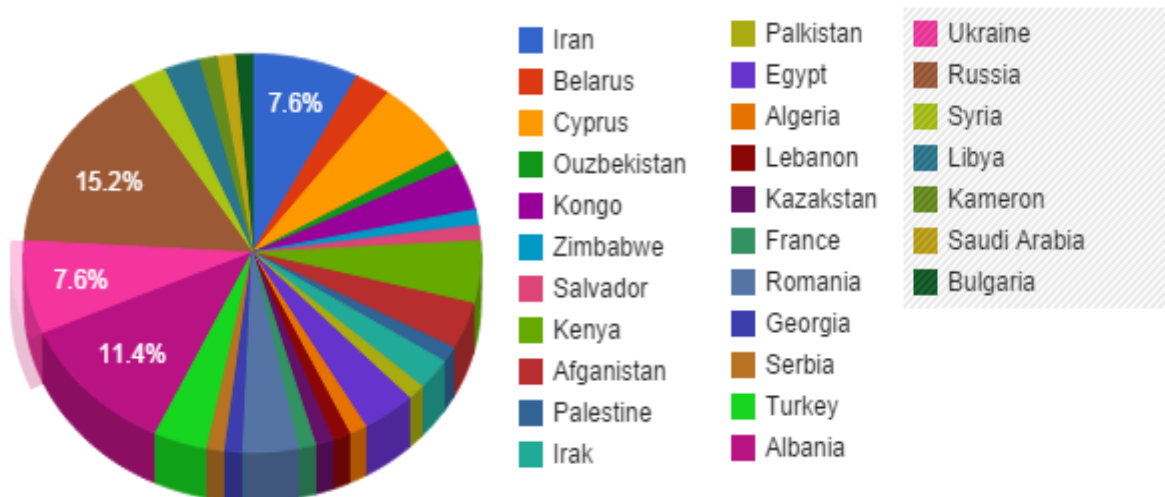
Δ. Ανάλυση αποτελεσμάτων ποσοτικής έρευνας

Παρατίθενται οι απαντήσεις που δόθηκαν από τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων.

A1.Φύλο

Αντρας	41	51%
Γυναίκα	38	48%

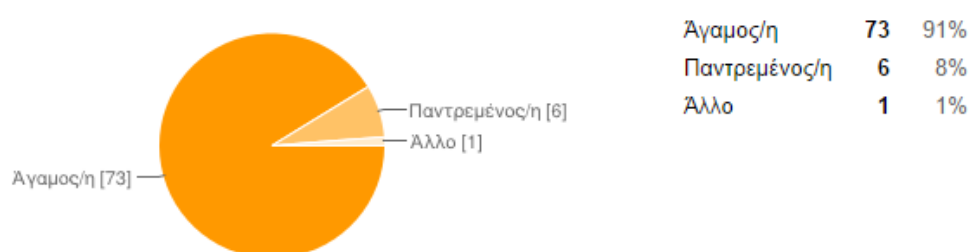

A2.Ιθαγένεια

Russia	12
--------	----

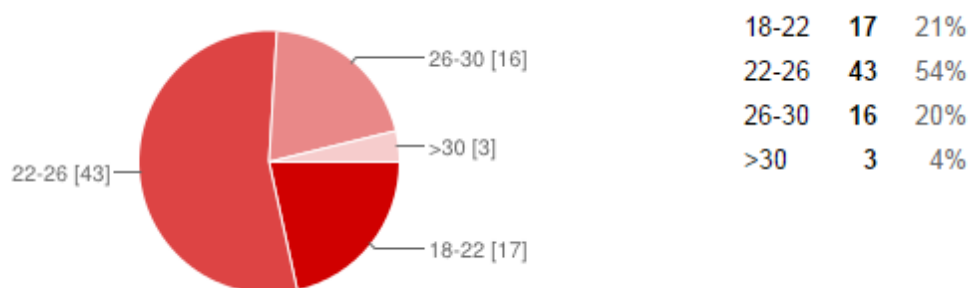
Albania	9
Iran	6
Ukraine	6
Cyprus	5
Kenya	4
Kongo	3
Romania	3
Turkey	3
Afganistan	3
Egypt	3
Belarus	2
Syria	2
Libya	2
Irak	2
Ouzbekistan	1
Zimbabwe	1
Salvador	1
Palestine	1
China	1
Palkistan	1
Algeria	1
Lebanon	1
Kazakstan	1
France	1

Georgia	1
Serbia	1
Kameron	1
Saudi Arabia	1
Bulgaria	1

A3.Οικογενειακή κατάσταση

A4.Ηλικία

A5. Θρήσκευμα: (μη υποχρεωτική ερώτηση)

Ακολουθούν οι απαντήσεις των φοιτητών αν και απαντήθηκαν μόλις 6 από τα 80 ερωτηματολόγια σε αυτήν την ερώτηση.

Χριστιανός

Χριστιανός

Χριστιανός

Χριστιανός

Μουσουλμάνος

Μουσουλμάνος

A6. Σε ποιο πανεπιστήμιο είστε φοιτητής:

Η πλειοψηφία των φοιτητών παρατηρείται ότι σπουδάζει σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη και ήταν ομοιόμορφα κατανεμημένοι στα μεγάλα ιδρύματα της χώρας.

Ακολουθούν οι απαντήσεις:

hua

παπει

ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

καποδιστριακο

ΠΑΝΤΙΟ

Γεωπονικό Πανεπιστήμιο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ

Παντειο

Χαροκοπιο

ΤΕΙ

Πατρών

University of Patras

georponiko panepistimio athinon

peireas

Τει Αθηνας. Διοικηση επιχειρήσεων

Καποδιστριακό

National Technical University of Athens

emp

Χαροκόπειο

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΚΡΕΤΕ

Panteion

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Εμπορίας & Διαφήμισης (Μάρκετινγκ) ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Αριστοτελείο

ΧΑΡΟΚΟΠΙΟ

Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Καποδιστριακό

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

charokopio

ΕΚΠΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Πανεπιστήμιο Πειραιά

διοίκηση μοναδων υγείας και πρόνοιας ΤΕΙ Αθήνας

ekpa,ximia

Αθήνα

Perias

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Tei athinas

ΕΚΠΑ ΝΟΠΕ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΕΙ ΑΘΗΝΩΝ

51

51

Athens

Αριστοτέλειο

Πάντειο

ARISTOTLE

παντειο

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

tei athina

ATEI

Piraeus

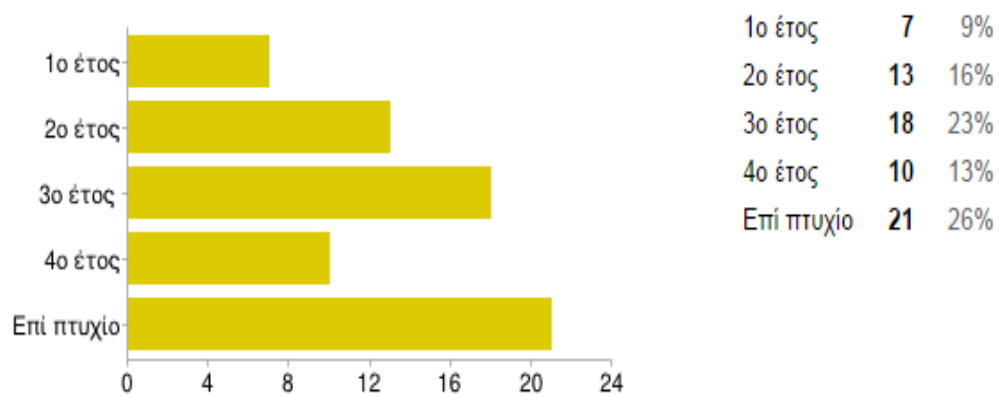
ARISTOTLE

πανεπιστήμιο Πειραιώς

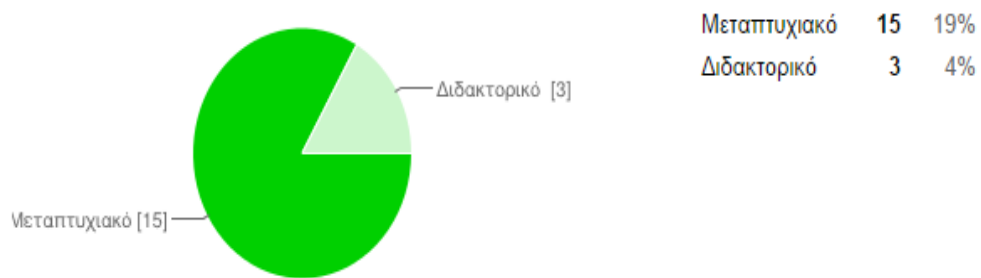
χαροκορείο

Πολυτεχνείο

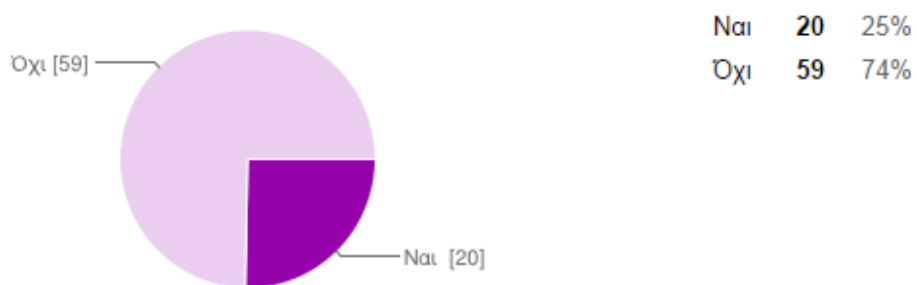
Αθηνών

A7. Ποιο είναι το επίπεδο σπουδών σας:

A8. Γνωρίζατε ελληνικά όταν ήρθατε στην Ελλάδα για σπουδές;

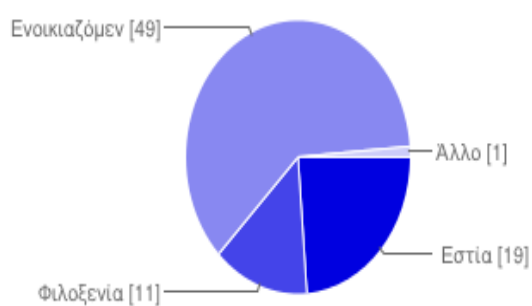

A-9: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στην Ελλάδα;

A-10: Αναφέρετε τις γλώσσες που γνωρίζετε και το επίπεδο γλωσσομάθειας που έχετε (A1,A2-αρχάριος,B1,B2-προχωρημένος,C1,C2-άριστη γνώση);

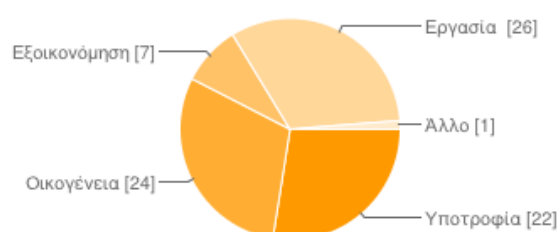
A-11 : Τόπος κατοικίας

A-12 : Είδος κατοικίας

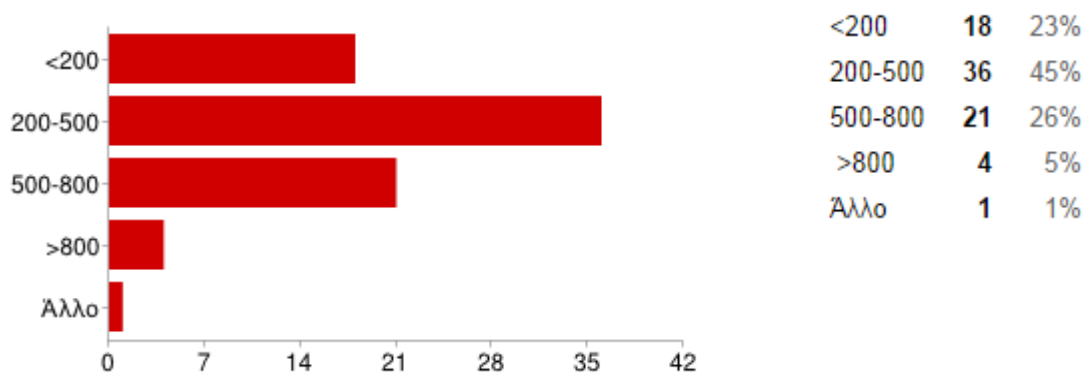
Εστία	19	24%
Φιλοξενία	11	14%
Ενοικιαζόμενο διαμέρισμα	49	61%
Άλλο	1	1%

A-13: Πηγή εσόδων

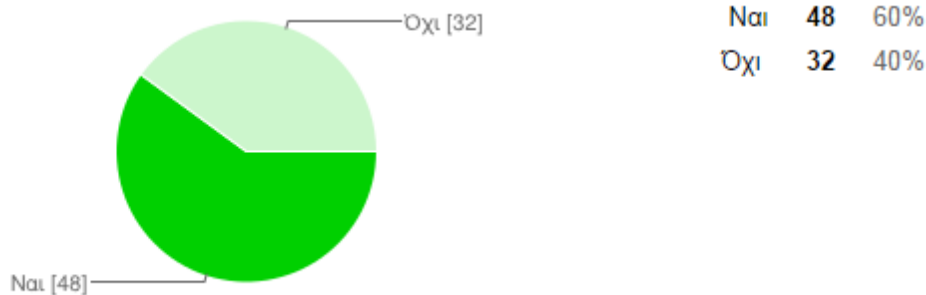
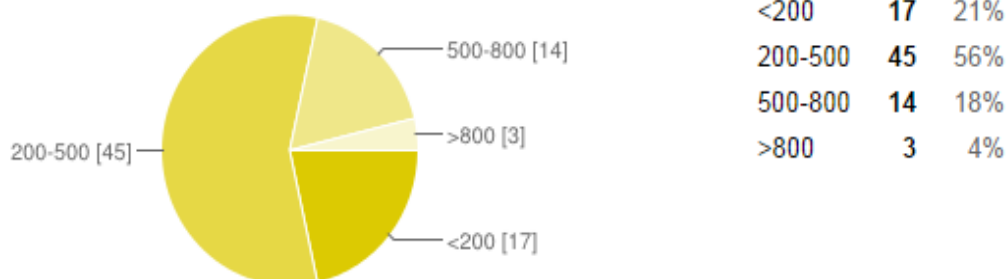

Υποτροφία	22	28%
Οικογένεια	24	30%
Εξοικονόμηση	7	9%
Εργασία	26	33%
Άλλο	1	1%

A-14 : Έσοδα ανά μήνα

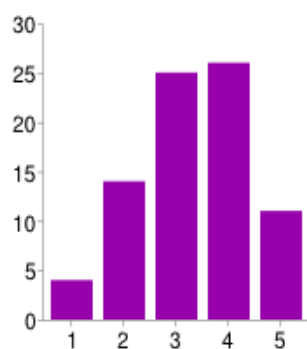
A-15 : Τα έξοδά σας είναι περίπου

A-16 : Τα έσοδα σας επαρκούν γαι την κάλυψη των εξόδων σας;

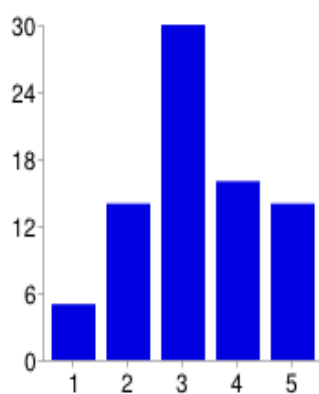
B-1 : Είχατε κάποιο πρόβλημα κατα την εγγραφή σας ως αλλοδαπός φοιτητής στο υπουργείο παιδείας; Εάν ναι, παρακαλώ αναφέρετε τα προβλήματα που αντιμετωπίσατε παρακάτω.

B-2 : Είσαστε ικανοποιημένος από τη συμπεριφορά της γραμματείας του τμήματος σας;

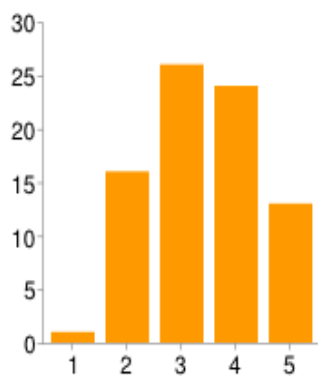
1	4	5%
2	14	18%
3	25	31%
4	26	33%
5	11	14%

B-3 : Είσαστε ικανοποιημένος από τη ενημέρωση της γραμματείας του τμήματος σας;

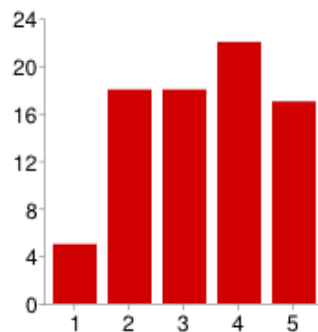
1	5	6%
2	14	18%
3	30	38%
4	16	20%
5	14	18%

B-4 : Είσαστε ικανοποιημένος από τη συνεργασία που είχατε με τους καθηγητές σας;

1	1	1%
2	16	20%
3	26	33%
4	24	30%
5	13	16%

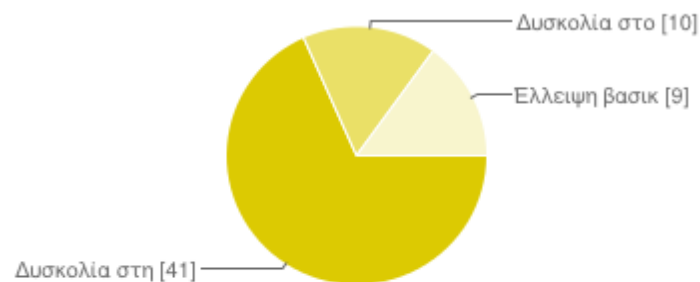
B-5 : Είχατε δυσκολία κατανόησης στα μαθήματα του

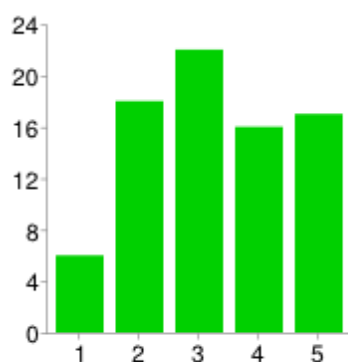
1	5	6%
2	18	23%
3	18	23%
4	22	28%
5	17	21%

πανεπιστημίου;

B- 6: Αν απαντήσατε από 3 -5, Γιατί;

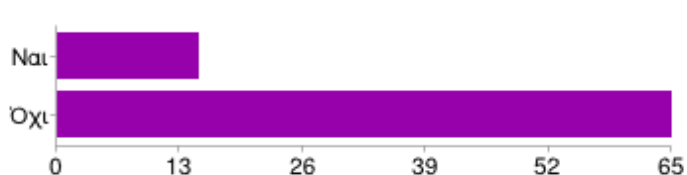

B-7 : Πιστεύετε ότι τα μαθημάτα προετοιμασίας της ελληνικής γλώσσας, σας βοηθάνε αρκετά ώστε να είστε ικανοί να παρακολουθήσετε μαθήματα στα ελληνικά πανεπιστήμια;

1	6	8%
2	18	23%
3	22	28%
4	16	20%
5	17	21%

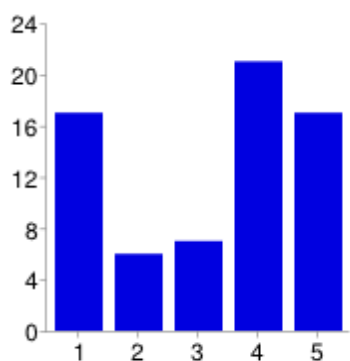
B-8 : Χρειάστηκε να πάτε φροντιστήριο για να καταλάβετε κάποιο

Ναι	15	19%
Όχι	65	81%

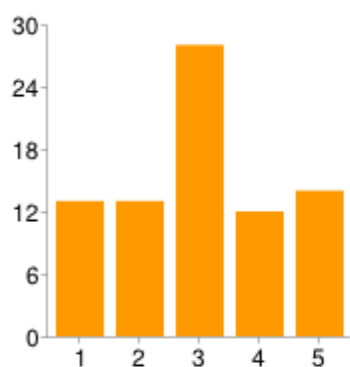
μάθημα του Τμήματος;

B-9 : Είχατε δυσκολία να ανανεώσετε την άδεια παραμονής σας κατά τη διάρκεια των σπουδών σας;

1	17	21%
2	6	8%
3	7	9%
4	21	26%
5	17	21%

Γ-1 : Σας διευκολύνει στη μελέτη σας η χρήση της βιβλιοθήκης του

1	13	16%
2	13	16%
3	28	35%
4	12	15%
5	14	18%

πανεπιστημίου;

Γ-2 : Εάν κατοικείτε σε φοιτητική εστία, παρακαλώ αναφέρετε πόσο ικανοποιημένος είστε από το επίπεδο διαβίωσης;

Γ-3 : Αν απαντήσατε από 1 -3, αναφέρετε τι προβλήματα υπάρχουν;

Γ-4: Πόσο ικανοποιημένος είστε από το επίπεδο των φοιτητικών εστιατορίων;

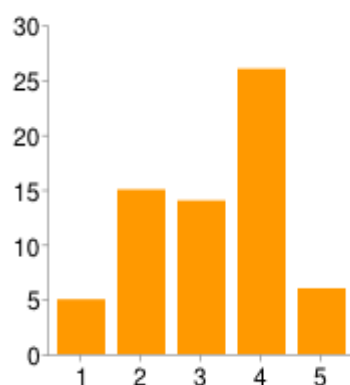
Γ-5 : Είστε ικανοποιημένος από τις ιατρικές υπηρεσίες στην Ελλάδα;

Γ-6 : Πόσο ικανοποιημένος είστε από τη συμπεριφορά των Ελλήνων συμφοιτητών απέναντί σας;

Γ-7 : Είχατε προβλήματα στις σχέσεις με τους Έλληνες συμφοιτητές σας;

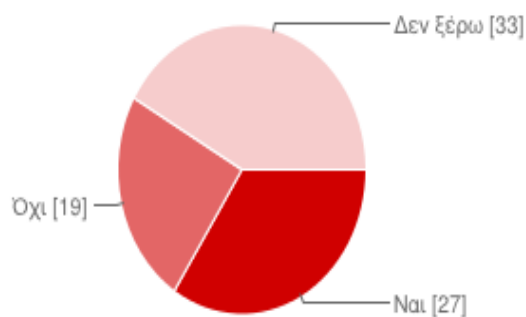
Αν Ναι, προσδιορίστε (γράψτε 2 βασικά προβλήματα):

Γ-8 : Εάν είστε χρήστης των μέσων μαζικής μεταφοράς, αναφέρετε το βαθμό ικανοποίησης από τις υπηρεσίες τους:

1	5	6%
2	15	19%
3	14	18%
4	26	33%
5	6	8%

Γ-9 : Θα προτείνατε στους συμπατριώτες σας να προτιμήσουν τα ελληνικά πανεπιστήμια για τις σπουδές τους;

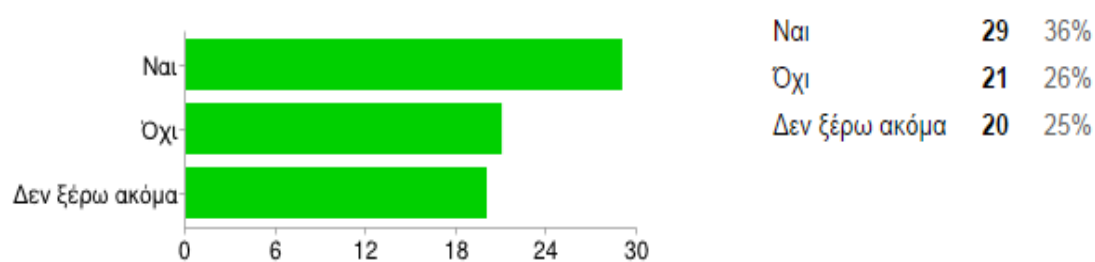
Ναι	27	34%
Όχι	19	24%
Δεν ξέρω	33	41%

Γ-10 : Αν ναι, γιατί;

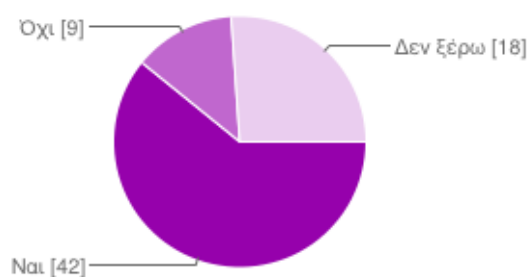
Δ-1 :Θα θέλατε να εισάγεστε στο πανεπιστήμιο με εξετάσεις έτσι ώστε να έχετε το απαιτούμενο επίπεδο γνώσεων για να μπορείτε να παρακολουθείτε τα μαθήματα;

Δ-2 : Θα θέλατε να συνεχίσετε τις σπουδές σας στην Ελλάδα μετά το πτυχίο;

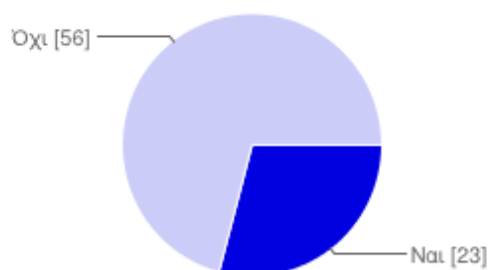
Δ-3 : Θα θέλατε να έχετε τη δυνατότητα παραμονής στην Ελλάδα μετά το τέλος των σπουδών σας;

Ναι	42	53%
Όχι	9	11%
Δεν ξέρω	18	23%

Δ-4 : Έχετε προτάσεις βελτίωσης για το πανεπιστήμιο που σπουδάσετε; Εάν ναι παρακαλώ αναφέρετε τις προτάσεις σας παρακάτω.

Δ-5 : Πριν έρθετε στο ελληνικό πανεπιστήμιο υπήρχαν websites με επαρκείς πληροφορίες για την εκπαίδευση στην Ελλάδα;

Ναι	23	29%
Όχι	56	70%

Ε. Συμπεράσματα

(εκκρεμεί για να μπει το ερωτηματολόγιο)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Η κάθε μία από αυτές έχει στόχο να απαντήσει στο αντίστοιχο ερευνητικό ερώτημα.

Παρατίθενται στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου όπως αυτό διαμοιράστηκε μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας google-docs.

A-1 : Φύλο*

- ☐ Άντρας
- ☐ Γυναίκα

A-2 : Ιθαγένεια *

(ανοιχτή ερώτηση)

A-3 : Οικογενειακή κατάσταση *

- ☐ Άγαμος/η
- ☐ Παντρεμένος/η
- ☐ Άλλο:

A-4 : Ηλικία *

- ☐ 18-22
- ☐ 22-26
- ☐ 26-30
- ☐ >30

A-5 : Θρήσκευμα: (μη υποχρεωτική ερώτηση)

(ανοιχτή ερώτηση)

A-6 : Σε ποιο πανεπιστήμιο είστε φοιτητής; *

(ανοιχτή ερώτηση)

A-7 : Ποιο είναι το επίπεδο σπουδών σας; *

	1ο έτος	2ο έτος	3ο έτος	4ο έτος	Επί πτυχίο
Προπτυχιακό	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Μεταπτυχιακό					
☐ Διδακτορικό					

A-8 : Γνωρίζατε ελληνικά όταν ήρθατε στην Ελλάδα για σπουδές; *

- ☐ Ναι
- ☐ Όχι

A-9: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στην Ελλάδα;

A-10: Αναφέρετε τις γλώσσες που γνωρίζετε και το επίπεδο γλωσσομάθειας που έχετε (A1,A2-αρχάριος,B1,B2- προχωρημένος,C1,C2- άριστη γνώση);

A-11 : Τόπος κατοικίας *

A-12 : Είδος κατοικίας *

- ο ☐ Εστία
- ο ☐ Φιλοξενία
- ο ☐ Ενοικιαζόμενο διαμέρισμα
- ο ☐ Άλλο:

A-13: Πηγή εσόδων *

- ο ☐ Υποτροφία
- ο ☐ Οικογένεια
- ο ☐ Εξοικονόμηση
- ο ☐ Εργασία
- ο ☐ Άλλο:

A-14 : Έσοδα ανά μήνα *

- ο ☐ <200
- ο ☐ 200-500
- ο ☐ 500-800
- ο ☐ >800
- ο ☐ Άλλο:

A-15 : Τα έξοδά σας είναι περίπου *

- ☐ <200
- ☐ 200-500
- ☐ 500-800
- ☐ >800

A-16 : Τα έσοδα σας επαρκούν γαι την κάλυψη των εξόδων σας; *

- ☐ Ναι
- ☐ Όχι

B-1 : Είχατε κάποιο πρόβλημα κατα την εγγραφή σας ως αλλοδαπός φοιτητής στο υπουργείο παιδείας; Εάν ναι, παρακαλώ αναφέρετε τα προβλήματα που αντιμετωπίσατε παρακάτω.

(ανοιχτή ερώτηση)

B-2 : Είσαστε ικανοποιημένος από τη συμπεριφορά της γραμματείας του τμήματος σας; *

1 2 3 4 5

Καθόλου ικανοποιημένος

πολύ ικανοποιημένος

B-3 : Είσαστε ικανοποιημένος από τη ενημέρωση της γραμματείας του τμήματος σας; *

1 2 3 4 5

Καθόλου ικανοποιημένος ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ πολύ ικανοποιημένος

B-4 : Είσαστε ικανοποιημένος από τη συνεργασία που είχατε με τους καθηγητές σας; *

1 2 3 4 5

Καθόλου ικανοποιημένος ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Πολύ ικανοποιημένος

B-5 : Είχατε δυσκολία κατανόησης στα μαθήματα του πανεπιστημίου; *

1 2 3 4 5

Καθόλου ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Πάρα πολύ

B- 6: Αν απαντήσατε από 3 -5, Γιατί;

- ☐ Δυσκολία στη γλώσσα
- ☐ Δυσκολία στο γνωστικό αντικείμενο
- ☐ Έλλειψη βασικών γνώσεων στο γνωστικό αντικείμενο

B-7 : Πιστεύετε ότι τα μαθήματα προετοιμασίας της ελληνικής γλώσσας, σας βοηθάνε αρκετά ώστε να είστε ικανοί να παρακολουθήσετε μαθήματα στα ελληνικά πανεπιστήμια; *

1 2 3 4 5

Καθόλου ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Πάρα πολύ

B-8 : Χρειάστηκε να πάτε φροντιστήριο για να καταλάβετε κάποιο μάθημα του Τμήματος; *

- ☐ Ναι
- ☐ Όχι

B-9 : Είχατε δυσκολία να ανανεώσετε την άδεια παραμονής σας κατά τη διάρκεια των σπουδών σας; *

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα πολύ

Γ-1 : Σας διευκολύνει στη μελέτη σας η χρήση της βιβλιοθήκης του πανεπιστημίου; *

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα πολύ

Γ-2 : Εάν κατοικείτε σε φοιτητική εστία, παρακαλώ αναφέρετε πόσο ικανοποιημένος είστε από το επίπεδο διαβίωσης;

	1	2	3	4	5	
Καθόλου ικανοποιημένος	☐	☐	☐	☐	☐	Πολύ ικανοποιημένος

Γ-3 : Αν απαντήσατε από 1 -3, αναφέρετε τι προβλήματα υπάρχουν;

(ανοιχτή ερώτηση)

Γ-4: Πόσο ικανοποιημένος είστε από το επίπεδο των φοιτητικών εστιατορίων; *

	1	2	3	4	5	
Καθόλου ικανοποιημένος	☐	☐	☐	☐	☐	Πολύ ικανοποιημένος

Γ-5 : Είστε ικανοποιημένος από τις ιατρικές υπηρεσίες στην Ελλάδα; *

	1	2	3	4	5	
Καθόλου ικανοποιημένος	☐	☐	☐	☐	☐	Πολύ ικανοποιημένος

Γ-6 : Πόσο ικανοποιημένος είστε από τη συμπεριφορά των Ελλήνων συμφοιτητών απέναντί σας; *

	1	2	3	4	5	
Πολύ κακή	☐	☐	☐	☐	☐	Πολύ καλή

Γ-7 : Είχατε προβλήματα στις σχέσεις με τους Έλληνες συμφοιτητές σας; *

- ☐ Ναι
- ☐ Όχι

Αν Ναι, προσδιορίστε (γράψτε 2 βασικά προβλήματα):

(ανοιχτή ερώτηση)

Γ-8 : Εάν είστε χρήστης των μέσων μαζικής μεταφοράς, αναφέρετε το βαθμό ικανοποίησης από τις υπηρεσίες τους:

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Καθόλου

☐☐☐☐☐

Πάρα πολύ

Γ-9 : Θα προτείνατε στους συμπατριώτες σας να προτιμήσουν τα ελληνικά πανεπιστήμια για τις σπουδές τους; *

- ☐ ☐ Ναι
- ☐ ☐ Όχι
- ☐ ☐ Δεν ξέρω

Γ-10 : Αν ναι, γιατί;

(ανοιχτή ερώτηση)

Δ-1 :Θα θέλατε να εισάγεστε στο πανεπιστήμιο με εξετάσεις έτσι ώστε να έχετε το απαιτούμενο επίπεδο γνώσεων για να μπορείτε να παρακολουθείτε τα μαθήματα; *

1 2 3 4 5

Καθόλου

☐☐☐☐☐

Πάρα πολύ

Δ-2 : Θα θέλατε να συνεχίσετε τις σπουδές σας στην Ελλάδα μετά το πτυχίο; *

- ☐ ☐ Ναι
- ☐ ☐ Όχι
- ☐ ☐ Δεν ξέρω ακόμα

Δ-3 : Θα θέλατε να έχετε τη δυνατότητα παραμονής στην Ελλάδα μετά το τέλος των σπουδών σας;

- ☐ Ναι
- ☐ Όχι
- ☐ Δεν ξέρω

Δ-4 : Έχετε προτάσεις βελτίωσης για το πανεπιστήμιο που σπουδάζετε; Εάν ναι παρακαλώ αναφέρετε τις προτάσεις σας παρακάτω.

(ανοιχτή ερώτηση)

Δ-5 : Πριν έρθετε στο ελληνικό πανεπιστήμιο υπήρχαν websites με επαρκείς πληροφορίες για την εκπαίδευση στην Ελλάδα; *

- ☐ Ναι
- ☐ Όχι

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

[1] (Α. Χαλιάπα, 2009)

*Η ενσωμάτωση των μεταναστών στην Ελλάδα.
Η προβληματική της δεύτερης γενιάς.*

[2] (Knight, J., 2004).

Internationalization Remodeled: Definition, Approaches, and Rationales. Journal of Studies in International Education..

[3] (Arambewela, R., Hall, J. & Zuhair, S., 2006).

Postgraduate International Students from Asia: Factors Influencing Satisfaction. *Journal of Marketing For Higher Education*. [Online]. 15 (2). p.pp. 105-127.

[4] (Mazzarol, T. & Soutar, G.N., 2002)

“Push-pull” factors influencing international student destination choice. *International Journal of Educational Management*. [Online]. 16 (2). p.pp. 82–90.

[5] (Gürüz, K., 2008). Higher education and international student mobility in the global knowledge economy. State Univ of New York Pr.

[6] (Β.Τσιλιγγίρης, 2012)

Προτάσεις για τη Διεθνοποίηση των Ελληνικών Πανεπιστημίων.

[7] (Α. Δημητρόπουλος, 2006)

Έρευνα του ΕΛΙΑΜΕΠ για την πανεπιστημιακή εκπαίδευση στην Ελλάδα.

[8] (R.S. Levin, 2008)

Η Διεθνοποίηση του Πανεπιστημίου. *Intellectum*, 5:71-84.

[9] (2011)

Ευρωπαϊκή Ένωση, Δικαιώματα των φοιτητών σχετικά με την κινητικότητα. Οδηγός για τα δικαιώματα των μετακινούμενων φοιτητών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

[10] (Ζ. Παπασιώπη-Πασιά, 2010)

Το νομικό καθεστώς των αλλοδαπών φοιτητών στην Ελλάδα: ερωτήσεις και απαντήσεις.

[11] (Π.Τράντας & Γ.Κόκκινος, 2006)

Αλλοδαποί φοιτητές στην Ελλάδα (1929-2000): χώρες προέλευσης, διακυμάνσεις ποσοστών και επιλογή σπουδών.

[12] (Αναστασία Παπακωνσταντίνου, 2012)

Εθνική έκθεση της Ελλάδας για την μελέτη του ΕΔΜ με θέμα την Μετανάστευση στην ΕΕ φοιτητών από τρίτες χώρες

[13] (Πέτρος Τράντας & Γιώργος Κόκκινος, 2001)

Αλλοδαποί φοιτητές στην Ελλάδα (1929 – 2000): χώρες προέλευσης διακυμάνσεις ποσοστών και επιλογή σπουδών

[14] Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος

[15] (5/22/2012)

<http://ec.europa.eu/youthonthemove>

[16] (5/23/2012)

<http://oamfth.blogspot.com>

[17] (5/23/2012)

<http://www.old.forthnet.gr/templates/postingPrint.aspx?p=167610>

[18] (5/23/2012)

<http://www.law.auth.gr/index.php?lang=el&rm=5&mn=296>

[19] «WordPress 3.4.1». Ανακτήθηκε στις 29 Αυγούστου 2012.

<https://wordpress.org/news/2012/06/wordpress-3-4-1/>

[20] «WordPress » About » GPL». *WordPress.org*. Ανακτήθηκε στις 3 Σεπτεμβρίου 2011.

<https://wordpress.org/about/gpl/>

[21] Verma&Mallick (2004)

[22] (Cohen & Manion , 1989. Cohen & Manion 1997. Βάμβουκας, 2000. Καραγεώργος, 2008)

[23] (Borg & Gall , 1983. Verma & Mallick , 2004)

[24] Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESY/PAGE-themes?p_param=A1403

[25] (Δημητρόπουλος, Α. , 2006)

Η Ανώτατη Παιδεία στην Ελλάδα σε συγκριτική προοπτική: Ιρλανδία, Πορτογαλία, Σουηδία, Τουρκία, Φινλανδία , Έρευνα του ΕΛΙΑΜΕΠ για την πανεπιστημιακή εκπαίδευση στην Ελλάδα, Αθήνα.

[26] Αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου για τη «_ομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», διαθέσιμη στο http://www.aueb.gr/pages/news/attachments/1137_a.pdf

[27] Πληροφορίες που συνελέγησαν κατά τη συνάντηση της συντάκτριας της Έκθεσης με τη αρμόδια υπάλληλο της ΕΙ Δ/νσης του Υπουργείου Εξωτερικών στις 13.08.2012, στο Υπουργείο Εξωτερικών.

[28] Εθνική Στρατηγική της Ελλάδας για το Ευρωπαϊκό Έτος _ιαπολιτισμικού _ιαλόγου

2008, διαθέσιμο στο http://interculture.culture.gr/gr/strategy_greece.pdf

[29] Κείμενο διαβούλευσης για την έναρξη διαλόγου για την Εθνική Στρατηγική για την Ανώτατη Εκπαίδευση Το Νημόσιο Πανεπιστήμιο, το Νημόσιο Τεχνολογικό Ίδρυμα- Αυτοδιοίκηση, λογοδοσία, ποιότητα, εξωστρέφεια, 65η Σύνοδος Πρυτάνεων, Ρέθυμνο, 23 Οκτωβρίου 2010, διαθέσιμο στο: http://www.minedu.gov.gr/publications/docs/keimeno_diabouleyses_101023.pdf

[30] <http://el.wikipedia.org/>